

Lauksaimniecības datu centrs

2022. GADA

PUBLISKAIS PĀRSKATS

Saturs

Priekšvārds	3
1. Lauksaimniecības datu centra darbības vispārīgs raksturojums	5
1.1. Juridiskais statuss, struktūra un attīstības stratēģija	5
1.2. Darbības virzieni un uzdevumi	7
1.3. Pārskata gada prioritātes	9
1.4. LDC atbildībā esošās nozares politikas īstenošanas jomas	10
2. LDC finanšu resursi un 2022.gada darbības rezultāti	12
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums, EURO	12
2.2. LDC budžeta apakšprogrammas	13
2.3. LDC rezultatīvo rādītāju izpilde	14
3. Lauksaimniecības datu centra personāls 2022.gadā	18
4. Pārskats par darbības uzdevumu īstenošanu:	21
4.1. Pārskats par Elektronisko ziņojumu ievades sistēmas (EZIS) lietošanu un individuāli apzīmējamo dzīvnieku ID līdzekļu izmantošanu:	21
4.2. LDC sniegto pakalpojumu skaits lauksaimniecības dzīvnieku, ganāmpulku, novietņu un mājas (istabas) dzīvnieku reģistrā 2022. Gadā.	25
4.3. Ciltsdarba sniegtie pakalpojumi 2022. Gadā.	26
4.4. Dzīvnieku datu bāzes statistika	31
4.5. Svaigpiena iepirkums un kvalitātes rādītāji datu bāzē 2022. Gadā.	39
5. Vadības un darbības uzlabošanas sistēmas	41
6. komunikācija ar sabiedrību	43
7. LDC 2023.gadā plānotie pasākumi	45

Priekšvārds

Kārtējo gada publisko pārskatu veidojām sabiedrības informēšanai par Lauksaimniecības datu centra (turpmāk LDC) paveiktajiem darbiem 2022. gadā un plānotajiem darbiem turpmākajam periodam.

Kā katru gadu LDC darbība tika nodrošināta piešķirto finanšu līdzekļu ietvaros, noteiktās pamata funkcijas tika izpildītas, uzturēti un pilnveidoti izveidotie reģistri, veikti uzlabojumi elektroniskās informācijas ievades sistēmā, dzīvnieku gaļas pārraudzības programmā, bioloģisko saimniecību reģistra sistēmā, veterinārās informācijas sistēmā un mājdzīvnieku reģistra uzlabošanā. Tiek uzturēts nozares Datu centrs un nodrošināts koplietošanas sistēmu tehniskais atbalsts.

LDC strādā 3 departamenti un divas informācijas tehnoloģiju nodaļas, kas nodrošina visu uzdoto uzdevumu izpildi. Papildus ikdienas funkciju nodrošināšanai, nopietns darbs ir Brīvprātīgi saistītā atbalsta (BSA) kontroles nodrošināšana, veicot fiziskās kontroles vairāk kā 600 saimniecībās uz vietas.

2022. gadā tika turpināts darbs pie piena pārraudzības sistēmas uzlabošanas un bioloģisko dzīvnieku tirdzniecības portāla izveidošanas. Negatīvu ietekmi atstāja ierobežojumi saistībā ar Covid-19, jo daudzi plānotie pasākumi un uzdevumi tika pārcelti uz nākošiem periodiem.

Iesāktos darbus un projektus mēs turpināsim arī turpmākos gadus, uzlabojot gan sniegtos pakalpojumus, gan, lai nodrošinātu valsts deleģēto uzdevumu izpildi.

Ivans Vorslovs,
Lauksaimniecības datu centra direktors

1.

LAUKSAIMNIECĪBAS DATU CENTRA DARBĪBAS VISPĀRĪGS
RAKSTUROJUMS

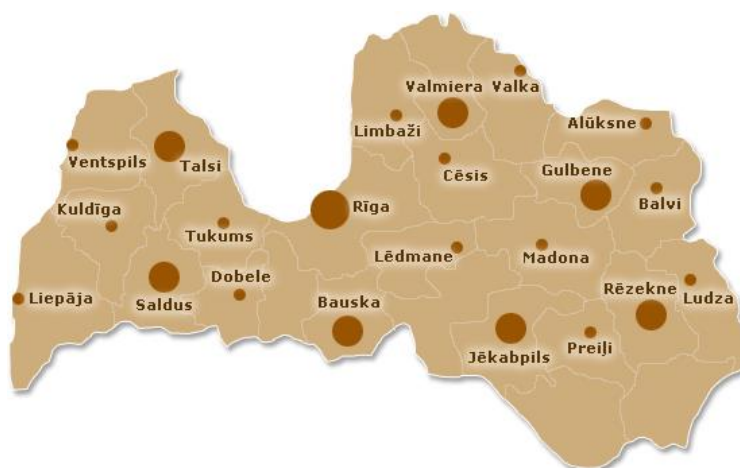
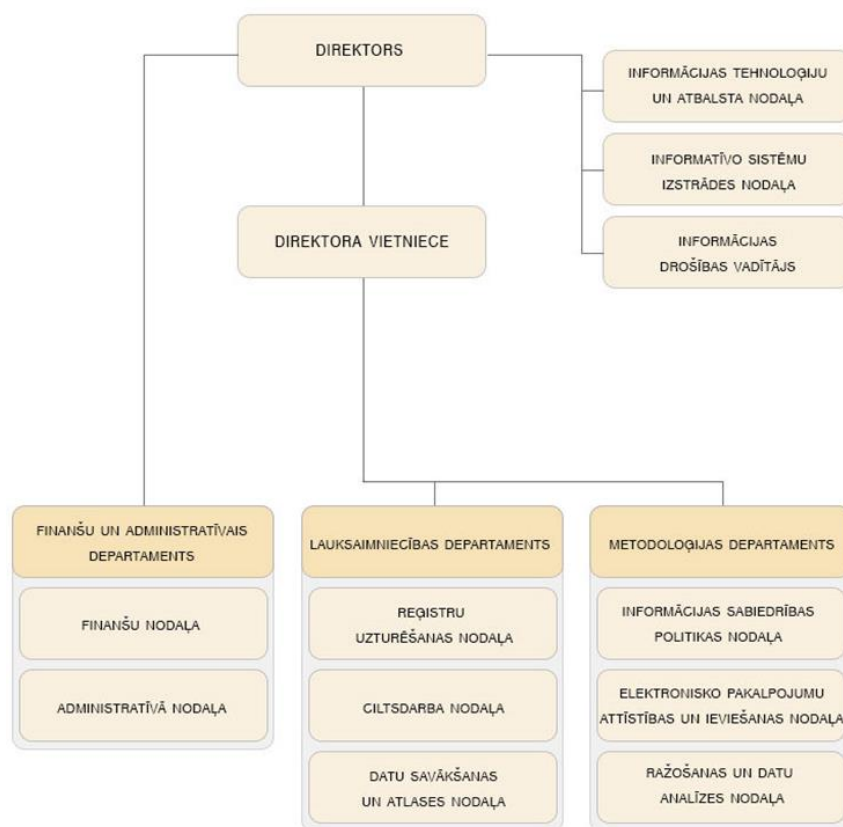
1. Lauksaimniecības datu centra darbības vispārīgs raksturojums

1.1. Juridiskais statuss, struktūra un attīstības stratēģija

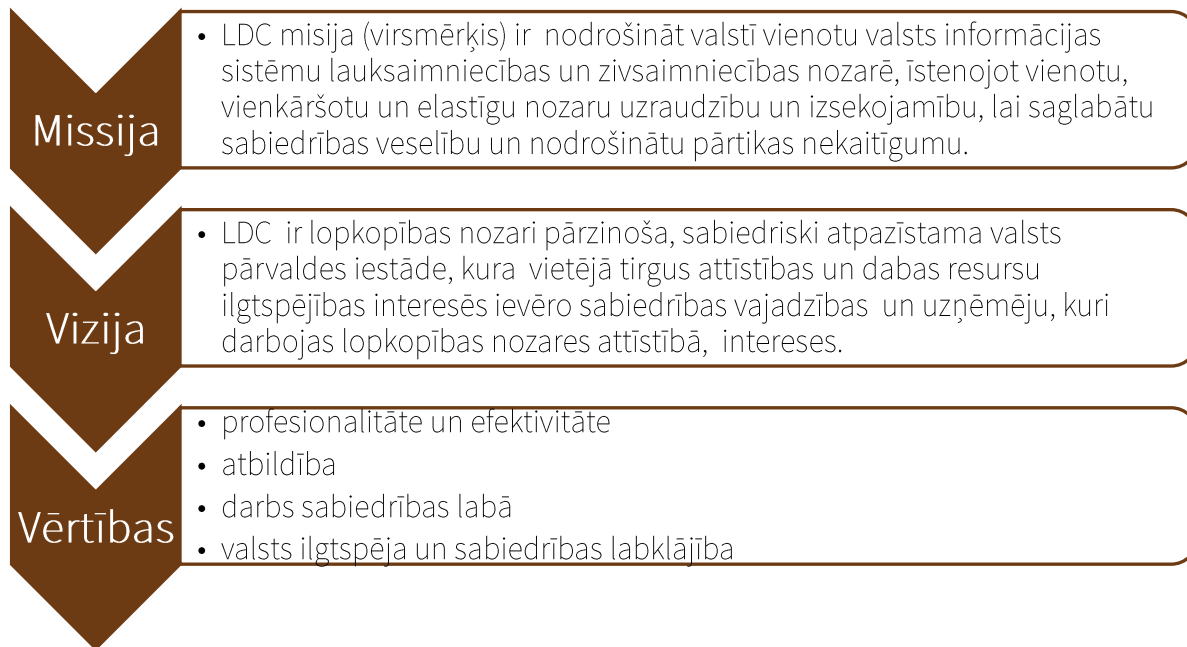
Lauksaimniecības datu centrs (turpmāk – datu centrs) līdz 2012.gada 31.decembrim bija Zemkopības ministrijas pārraudzībā esošā valsts pārvaldes iestāde valsts aģentūra, bet no 2013.gada 1.janvāra ir Zemkopības ministrijas pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes valsts iestāde.

Datu centra darbību reglamentē Ministru kabineta noteikumi Nr. 266 Rīgā 2020. gada 5. maijā “Lauksaimniecības datu centra nolikums” un citi saistošie ES un nacionālie normatīvie akti.

Datu centra struktūra kopš 2016.gada nav mainījies, trīs departamenti un divas IT nodaļas, kā arī saistībā ar jauno Personas datu aizsardzības regulu, darbā ir pieņemts Informācijas drošības vadītājs, noslēgts līgums par ārpakalpojumu ar Datu aizsardzības speciālistu.

LDC darbības stratēģija 2021-2027 ir vidēja termiņa plānošanas un vadības dokuments, ievērojot ZM darbības stratēģijā 2021-2027 noteiktos uzdevumus un mērķus. Stratēģijas mērķis ir noteikt 2021-2027 kopējos darbības virzienus, kuru ietvaros LDC plāno un organizē savu darbu, ņemot vērā pieejamo finansējuma apjomu. Stratēģija nodrošina Dienesta darbības plānošanu tā kompetencē esošo funkciju un uzdevumu izpildei. LDC darbības stratēģija 2021-2027 ir apskatāma mājaslapā www ldc gov lv.

Stratēģiskie mērķi:

1.2. Darbības virzieni un uzdevumi

Datu centram ir šādas funkcijas:

- nodrošināt valsts pārvaldes funkciju izpildei nepieciešamo informāciju par lauksaimniecības un zivsaimniecības nozari, dzīvniekiem, ciltsdarbu un dzīvnieku veselību (veterināriju) atbilstoši attiecīgo jomu regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- nodrošināt centra pārziņā esošās vienotās informācijas sistēmas attīstīšanu un uzturēšanu, informācijas un tehnoloģiju koplietošanas infrastruktūras un turējumā esošo informācijas sistēmu darbību un elektronisko pakalpojumu sniegšanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- īstenot valsts, Eiropas Savienības un starptautisko politiku lauksaimniecības un zivsaimniecības nozares, kā arī dzīvnieku audzēšanas, ciltsdarba un dzīvnieku veselības (veterinārijas) jomā;
- īstenot valsts politiku attiecībā uz mājas (istabas) dzīvnieku reģistrēšanu un šķirnes mājas (istabas) dzīvnieku audzētāju organizācijām;
- pildīt citas normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Datu centra galvenie uzdevumi ir:

- vienotajā informācijas sistēmā uztur un aktualizē informāciju par:
- turētajiem dzīvniekiem, operatoriem un to objektiem, kā arī par objektu infrastruktūru un kūtsmēsļu apsaimniekošanu;
- mājas (istabas) dzīvniekiem un to īpašniekiem (turētājiem);
- lauksaimniecības dzīvnieku ciltsdarbu, snieguma pārbaudi un pārraudzību;
- ciltsdarbā iesaistīto personu;
- dzīvnieku barības aprītē iesaistīto personu;
- lauksaimniecības dzīvnieku vaislas materiāla izplatīšanas aprītē iesaistīto komersantu;
- lauksaimniecības dzīvnieku kautuvi un liemeņu klasifikāciju;
- svaigpiena pirmo pircēju, svaigpienu un tā kvalitāti;
- dzīvnieku veselību (veterināriju), kā arī informāciju par objektu statusu un dzīvnieku veselības statusu;
- bioloģiskās lauksaimniecības un lopkopības statistiku;
- lopkopības un lauksaimniecības produktu cenu;
- bioloģiskās ražošanas saimniecību operatoriem un to ražotajiem produktiem;
- pārtikas kvalitātes shēmu operatoriem un to ražotajiem produktiem;
- integrēti audzētu lauksaimniecības produktu audzētājiem un lauksaimniecības kultūraugiem, kas audzēti saskaņā ar integrētās audzēšanas prasībām;
- uztur un aktualizē arhīvu, kā arī nodrošina savā kompetencē esošo dokumentu uzkrāšanu, saglabāšanu, pieejamību un izmantošanu;
- reģistrē vai dzēš komercķīlas atzīmes ganāmpulkam vai atsevišķam dzīvniekam vai izdara citas atzīmes vai ierakstus vienotajā informācijas sistēmā;
- nodrošina dzīvnieku obligāto apzīmēšanas līdzekļu iegādi un to izsniegšanu, kā arī piešķir dzīvniekiem identifikācijas numurus;
- apstiprina un reģistrē jaunas lauksaimniecības dzīvnieku šķirnes;
- administrē un apstrādā lauksaimniecības dzīvnieku ciltsvērtības un pārraudzības datus, kā arī apkopo un publicē gada pārraudzības rezultātus saskaņā ar dzīvnieku audzēšanu un ciltsdarbu regulējošajiem normatīvajiem aktiem un Starptautiskās dzīvnieku pārraudzības komitejas (ICAR) vadlīnijām;
- nodrošina virspārraudzību, ja tas noteikts attiecīgās sugas lauksaimniecības dzīvnieku snieguma pārbaudi un pārraudzību regulējošajos normatīvajos aktos;
- analizē lauksaimniecības dzīvnieku snieguma pārbaudes un pārraudzības datu riska faktorus un apzina iespējami kļūdainos snieguma pārbaudes un pārraudzības datus, koriģē tos un labo kļūdas;

- atzīst šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju biedrības, krustojuma cūku audzētāju organizācijas un šķirnes mājas (istabas) dzīvnieku audzētāju organizācijas, kas īsteno vietējo šķirņu mājas (istabas) dzīvnieku audzēšanas programmu, un atsauc to atzīšanu, kā arī apstiprina, aptur vai atsauc to izstrādātās dzīvnieku audzēšanas programmas;
- reģistrē šķirnes mājas (istabas) dzīvnieku audzētāju organizācijas, uz laiku aptur to darbību vai izslēdz tās no reģistra;
- uztur un dara publiski pieejamus dzīvnieku audzētāju biedrību un organizāciju sarakstus;
- izsniedz, aptur, anulē un atsauc sertifikātu vai apliecību ciltsdarbā iesaistītajām personām, kas nodarbojas ar lauksaimniecības dzīvnieku vērtēšanu, snieguma pārbaudi, pārraudzību, mākslīgo apsēklošanu, olšūnu un embriju transplantāciju, organizē šo personu zināšanu un prasmju pārbaudes testu, kā arī kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumus;
- nodrošina dzīvnieku audzēšanā un ciltsdarbā iesaistītās personas ar nepieciešamajiem datiem no vienotās informācijas sistēmas un dokumentiem, kā arī normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un apjomā izsniedz veidlapas;
- uztur un aktualizē svaigpiena pirmo pircēju sarakstus;
- reģistrē un administrē informāciju par svaigpiena ražotāju un pirmo pircēju, piena produktu ražotāju, svaigpiena kvalitāti, saražoto, iepirkto un realizēto svaigpiena un tā produktu apjomu un cenām;
- atbilstoši kompetencei sagatavo un sniedz informāciju citiem valsts reģistriem, datubāzēm, Centrālajai statistikas pārvaldei, kā arī citām institūcijām saistībā ar valsts un Eiropas Savienības atbalsta saņemšanu un integrētās administrēšanas un kontroles sistēmu;
- atbilstoši kompetencei sniedz centra rīcībā esošo informāciju Zemkopības ministrijai, tās iestādēm, citām valsts un pašvaldību iestādēm, starptautiskajām organizācijām, kā arī citām juridiskām un fiziskām personām;
- pārstāv valsts intereses lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanas jomā Starptautiskajā dzīvnieku pārraudzības komitejā (ICAR), Starptautiskajā vaislas buļļu novērtēšanas dienestā (Interbull), Starptautiskajā piena federācijā (IDF), Eiropas šķirnes dzīvnieku audzētāju asociācijā (EAAP) un citās organizācijās, kā arī piedalās Eiropas Komisijas darba grupu sanāsmēs par centra kompetencē esošajiem jautājumiem;
- nodrošina statistisko datu publicēšanu no centra vienotās informācijas sistēmas atvērto datu veidā Latvijas Atvērto datu portālā vai centra tīmekļvietnē un metadatus – aprakstu datu kopu līmenī Latvijas Atvērto datu portālā;
- nodrošina centra rīcībā esošo personas datu un citas informācijas aizsardzību atbilstoši normatīvajiem aktiem par datu aizsardzību;
- nodrošina sadarbību ar Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu, citām valsts un Eiropas Savienības informācijas sistēmām, kā arī uztur un attīsta informācijas tehnoloģiju infrastruktūras darbību;
- saskaņā ar normatīvajiem aktiem nodrošina sniegto elektronisko pakalpojumu pieejamību fiziskām un juridiskām personām;
- atbilstoši kompetencei sniedz konsultācijas un informē sabiedrību par normatīvajiem aktiem, kas regulē lauksaimniecības un zivsaimniecības nozari, dzīvnieku audzēšanu, ciltsdarbu un dzīvnieku veselību (veterināriju);
- pilda citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

1.3. Pārskata gada prioritātes

Valsts atbalsts 2022. gadā

Pieejamais valsts finansējums novirzīts ganāmpulku un novietņu reģistra uzturēšanai, piena un gaļas pārraudzības programmas darbībai, datu apstrādei un informācijas nodrošināšanai dzīvnieku īpašniekiem, informācijas elektroniskai apmaiņai ar citām valsts sistēmām.

Starpvalstu sadarbība

Datu centrs turpina pārstāvēt valsts intereses Starptautiskajā dzīvnieku pārraudzības komitejā (ICAR), piedaloties ikgadējās šīs organizācijas rīkotajās konferencēs, tehniskajās darba grupās par dzīvnieku identifikācijas sistēmas uzlabošanu, semināros par dzīvnieku atražošanas un pārraudzības jautājumiem. Katru gadu tiek sagatavoti vaislas bulļļu vērtējumi un nosūtīti dati Interbull, piedalāmies semināros par liellopu vērtēšanas sistēmas uzlabošanu un gaļas pārraudzības programmā Interbeef, kā arī Eiropas šķirnes dzīvnieku audzētāju asociācijā (EAAP) organizācijas darbā, Ir izveidota nacionālā piena padome sadarbībai un pārstāvniecībai Starptautiskajā piensaimnieku organizācijā (IDF), piedalāmies konferencēs un semināros un starptautiskajā mājdzīvnieku labturības organizācijā.

Kā katru gadu, veiksmīga sadarbība turpinājās ar kaimiņvalstīm Igauniju, un Lietuvu un citām ES valstīm.

Birokrātiskā sloga mazināšana

Tiek attīstīti e-pakalpojumi, izveidotas mobilās aplikācijas notikumu ziņošanai datu bāzei par dzīvniekiem un BSA kontroļu protokolu ievadei. Pamatojoties uz Zemkopības ministrijas veikto auditu ir sagatavots pieprasījums Prioritāro pasākumu ieviešanai (Eiropas Savienības regulu prasības), bet pieprasītie finanšu līdzekļi tika apstiprināti tikai jaunas lāzeriekārtas iegādei 2022.gadam. Normatīvo aktu lēna virzība, kā arī nestabilitāte, ko veido politiskās izmaiņas, neļauj plānot darbības ilgtermiņā, lai veidotu efektīgus un ekonomiskus risinājumus daudzu jautājumu risināšanā, kas saistīti ar uzdoto funkciju un uzdevumu izpildi. Nav iespējas saglabāt informācijas tehnoloģiju speciālistus un speciālistus ar lielu stāžu un pieredzi, jo nav iespējas nodrošināt konkurētspējīgu atalgojumu.

COVID-19 pandēmijas laika ietekmi pārskata gados nav iespējams noteikt, bet ietekme ir, jo ir samazinājies klientu skaits, sakarā ar ierobežotu apmeklējumu iespēju, samazinājies ganāmpulku un dzīvnieku skaits vidēji par 5 %.

Paredzami, plānotie pasākumi un notikumi, kas varētu ietekmēt Datu centra darbu nākotnē

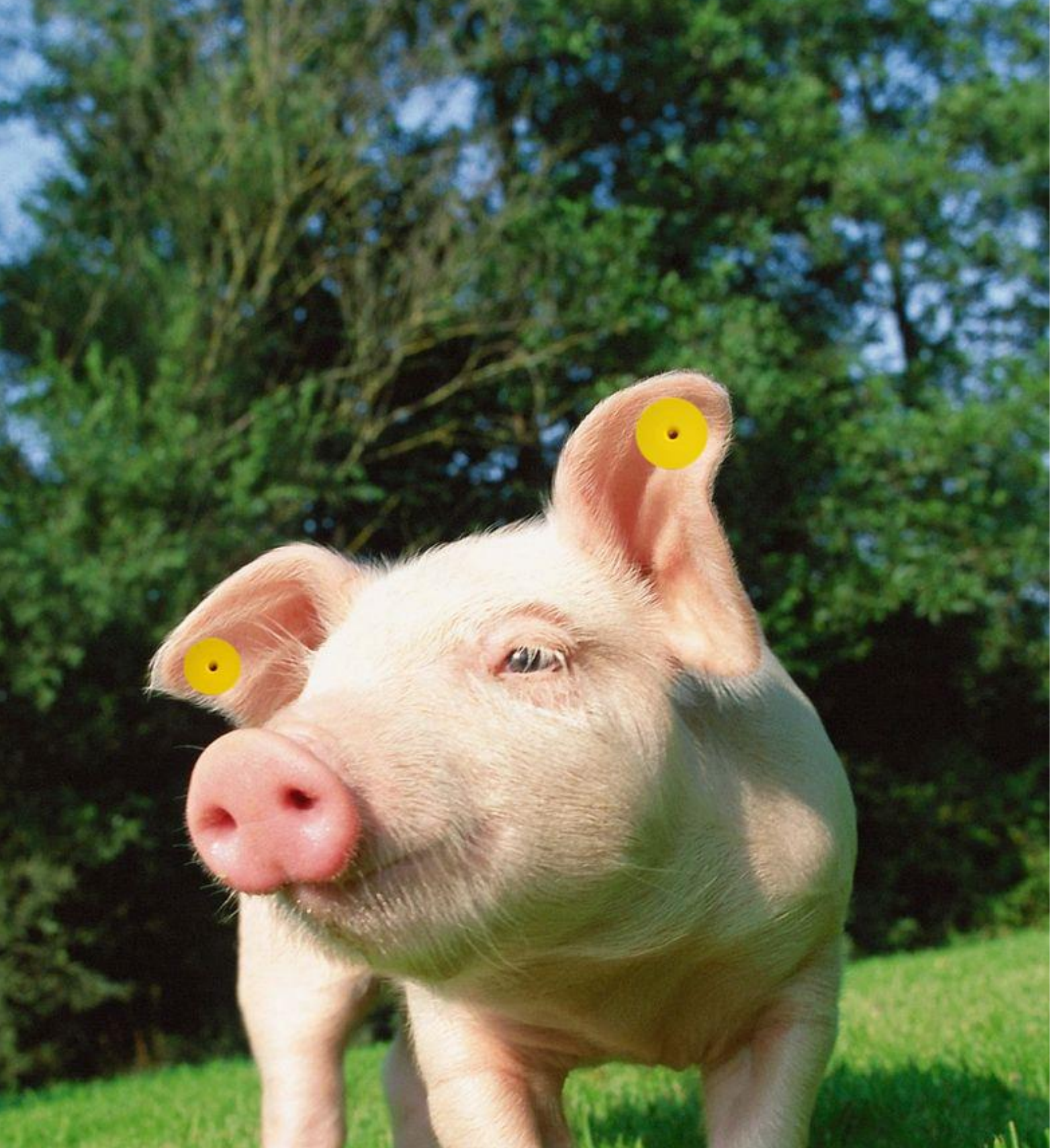
- Jaunas lāzerdrukas iekārtas iegāde un darbavietas izveide dzīvnieku identifikācijas līdzekļu apdrukai;
- Piena pārraudzības programmas ieviešana;
- Dzīvnieku reģistra kustības ziņojumu uz kautuvi nodrošināšana;
- Dalība ERAF projekta II kārtas plānoto uzdevumu uzsākšanā:
 - Mājas (istabas) dzīvnieku reģistra izmaiņas atbilstoši likumdošanas izmaiņām un Brexit projekta realizēšana.
 - Bioloģisko saimniecību reģistra uzlabošana nodrošinot dzīvnieku tirdzniecības reģistrēšanas iespēju.
- Izvērtēt Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijas atbilstoši jaunās Zootehniskās regulas prasībām.
- Izstrādāt iestādes darbības attīstības stratēģija nākošajam periodam.

1.4. LDC atbildībā esošās nozares politikas īstenošanas jomas

Datu centrs piedalās lopkopības nozares piena, gaļas un ciltsdarba programmu politikas izstrādāšanā un ir atbildīga par to daļu īstenošanu, kas ir Datu centra kompetencē.

Datu centrs piedalās lauksaimniecības politikas īstenošanā šādās jomās:

- dzīvnieku identifikācijas nodrošināšanā;
- novietņu reģistra uzturēšanā;
- piena kvalitātes sistēmas administrēšanā;
- ciltsdarbā;
- lopbarības ražotāju reģistra uzturēšanā;
- bioloģisko saimniecību reģistra uzturēšanā;
- veterinārās informācijas informatīvās sistēmas uzturēšanā un attīstībā;
- mājdzīvnieku reģistra uzturēšanā un administrēšanā;
- piedalās ES un nacionālo subsīdiu administrēšanā;
- brīvprātīgi saistītā atbalsta maksājuma saņemšanas fiziskās pārbaudēs saimniecībā uz vietas;
- nodrošina personu sertifikāciju pakalpojumu sniegšanai ciltsdarbā;
- veicina lauksaimniecības dzīvnieku bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;
- nodrošina metodisko vadību pārraudzības darba veikšanai piena un gaļas nozarēs;
- piedalās normatīvo aktu izstrādē;
- veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

2.

LDC FINANŠU RESURSI UN 2022.GADA DARBĪBAS

2. LDC finanšu resursi un 2022.gada darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums, EURO

Nr.p./k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā (2021) gadā, faktiskā izpilde	Pārskata gadā (2021)	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 648 334	3 257 135	3 188 260
1.1.	dotācijas	1 534 077	2 033 076	2 033 006
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 114 257	1 224 059	1 155 254
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	2 591 163	3 396 305	3 057 420
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 591 163	3 147 979	2 815 165
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 584 458	3 147 979	2 815 165
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	6 705	248 326	242 255

2022. gada ieņēmumi, kas, salīdzinot ar 2021. gadu, ir palielinājušies par 539 926 euro jeb 20,4 %, kas saistīts ar vairākiem iemesliem:

- 2022.gadā prioritāro pasākumu ietvaros tika piešķirts finansējums 236 326 euro apmērā krotāliju lāzera apdrukas iekārtas iegādei, lai tiktu izpildītas dzīvnieku identifikācijas līdzekļu apdrukas kvalitātes prasības;
- piešķirts papildus finansējums 105 500 euro apmērā, lai nodrošinātu ZM nozares datu centra darbību;
- prioritārā pasākuma “Zemkopības nozares darba samaksas pieaugums” ietvaros LDC tika piešķirts finansējums 162 457 euro apmērā, lai nodrošinātu darba samaksas pieaugumu, sniegtu attīstības iespējas, lai sasniegtu konkurētspējīgu, efektīvu, motivētu un uz rezultātu orientētu valsts pārvaldi un noturētu un piesaistītu augsti kvalificētus speciālistus;
- pamatojoties uz Ministru kabineta 2022. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 256 “Veterinārās prasības Ukrainas civiliedzīvotāju dzīvnieku ievēšanai Latvijas Republikā” 35. punktu, piešķirts papildus finansējums 11 578 euro apmērā par noteikumos noteikto Ukrainas civiliedzīvotājiem piederošo dzīvnieku reģistrāciju.

2.2. LDC budžeta apakšprogrammas

2022.gadā LDC darbība tika īstenota ar šādām budžeta apakšprogrammām:

2.2.1. Apakšprogramma 21.01.00 „Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai”:

Finansējuma izlietojums - 1 143 710 euro, slēgtie asignējumi 70 euro, finansējuma izlietojums 100%.

2.2.2. Apakšprogramma 21.02.00 „Sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā”:

Maksas pakalpojumu plāns izpildīts par 94,4%. Salīdzinot ar 2021.gadu, pašu ieņēmumi palielinājušies par 40 997 euro jeb 3,7%.

Finansējuma izlietojums 1 902 132 euro, jeb 84,9% no 2022.gada plāna.

Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi, EURO

Nr.p./k.	Maksas pakalpojuma un citu pašu ieņēmumu nosaukums	2021.gada faktiskā izpilde	2022.gada faktiskā izpilde
1.	Dzīvnieku apzīmējumu komplektu sagatavošana	707 873	711 162
2.	Mājas dzīvnieku reģistrācija	177 542	212 978
3.	Liellopu pasu realizācija	132 663	135 274
4.	Ganāmpulku un novietņu reģistrācija	11 732	9 093
5.	Zirga identifikācijas dokumentu izgatavošana	8 305	8 220
6.	Citi ieņēmumi	76 142	78 527

2.2.3. Apakšprogramma 99.00.00 “Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums”

Finansējuma izlietojums 11 578 euro, jeb 100%, segti izdevumi par izmaiņām Mājas (istabas) dzīvnieku uzskaites informācijas sistēmā (MUVIS).

LDC sniedz maksas pakalpojumus saskaņā ar 2013.gada 17.septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.880 „Lauksaimniecības datu centra publisko maksas pakalpojumu cenrādis”.

2.3. LDC rezultātīvo rādītāju izpilde

Rezultatīvo rādītāju izpilde 2022.gadā

Programmas (apakšprogrammas) numurs un nosaukums	Prioritārā pasākuma numurs un nosaukums	Darbības rezultāts	Rādītāja nosaukums	Mērvienība	Plānotā vērtība	Izpilde	Izdarītais, lai sasniegtu plānoto vērtību
21.02.00 Sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā	Zemkopības nozares darba samaksas pieaugums, Piešķirts finansējums 162 457 EUR	Profesionālo darbinieku noturības nodrošināšana LDC	Personāla mainība no kopējā nodarbināto skaita (%)	procenti	10,0	10,0	Mērķis ir sasniegts. 2022.gadā darba attiecības ar LDC izbeidza 7 LDC nodarbinātie (10% no kopējā nodarbināto skaita), neieskaitot 3 nodarbinātos, kuri neizturēja pārbaudes laiku.

Zemkopības ministrijas nozaru infrastruktūras pilnveidošana un resora valsts funkciju izpildes tehniskā nodrošinājuma atjaunošana, tai skaitā ieguldījumi meliorācijas sistēmās un investīcijas Zaļā kursa mērķu sasniegšanai	Atbalstītie projekti	Krotāliju lāzera apdrukas iekārtas iegāde	summa euro	236 326	236 325	Mērķis ir sasniegts. Pamatojoties uz 08.08.2022. noslēgto līgumu Nr.2.2.28./2022/16 "Par lāzerekārtas piegādi", tika piegādāta dzīvnieku apzīmēšanas līdzekļu lāzerdrukas iekārta ar pilnu darba vietas aprīkojumu. Ir nodrošināta iespēja ražot ne tikai vizuālos dzīvnieku identifikācijas līdzekļus, bet arī elektroniskos apzīmējumus gan liellopiem, gan aitām un kazām, kā arī citām dzīvnieku sugām. Ir novērti riski par apdrukas kvalitātes prasību neizpildi (lāzerdrukas intensitāte, noturība dzīvnieka dzīves laikā).
---	----------------------	---	------------	---------	---------	--

x	Informācijas pieejamība par dzīvnieku kustību un tās izsekošanas iespējām	Reģistrēto un apzīmēto dzīvnieku īpatsvars no Lauksaimniecības datu centrā reģistrā reģistrējamo dzīvnieku kopskaita (%)	procenti	100,0	100,0	Rezultatīvais rādītājs ir izpildīts
x		Ciltsdarbā iesaistīto dzīvnieku īpatsvars piena lopkopībā (%)	procenti	87,0	87,0	Rezultatīvais rādītājs ir izpildīts

	x	Uzraudzība un kontrole ciltstīrībā Lauksaimniecības datu centrs datu bāzē no kopējā dzīvnieku skaita ciltstīrībā (%)	procenti	80,0	80,0	Rezultatīvais rādītājs ir izpildīts
--	---	--	----------	------	------	-------------------------------------

3.

LAUKSAIMNIECĪBAS DATU CENTRA PERSONĀLS 2022.GADĀ

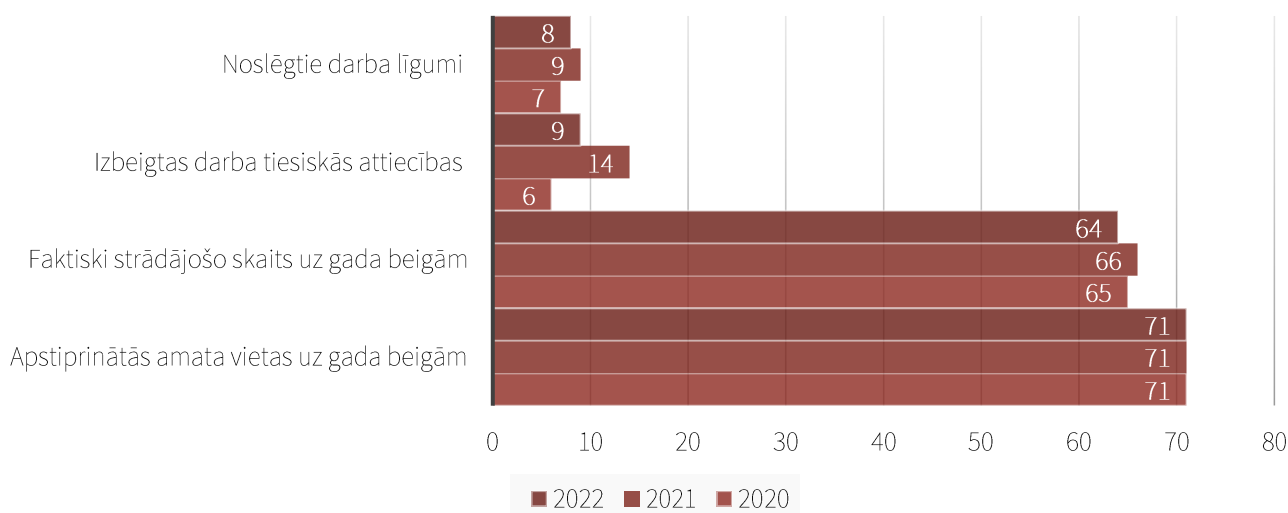
3. Lauksaimniecības datu centra personāls 2022.gadā

Lauksaimniecības datu centra (turpmāk- LDC) personāla politikas mērķis ir sekmēt kopīgā darba efektivitāti, LDC darbības stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu, palīdzēt attīstīt un noturēt profesionālus, motivētus, uz rezultātu orientētus un lojālus nodarbinātos.

LDC personālu veido ierēdņi un darbinieki (turpmāk – nodarbinātie) ar atbilstošu profesionālo kompetenci lauksaimniecībā, zootehnikā, veterinārmedicinā, lopkopībā, ciltslietu zootehnikā, datorzinātnēs, kā arī personāls, kurš nodrošina juridisko, personāla vadības, grāmatvedības, saimnieciskā nodrošinājuma, dokumentu un arhīva pārvaldības, darba aizsardzības, iepirkumu jomas un citu funkciju veikšanu.

Lauksaimniecības datu centrā uz 2022.gada 1.janvāri apstiprināta 71 amata vieta, tsk., 10 ierēdņu vietas. Darba attiecības starp darbinieku un LDC tiek dibinātas, noslēdzot darba līgumu un noformējot citus LR normatīvajos aktos noteiktos dokumentus, un ierēdņus amatā uz nenoteiktu vai noteiktu laiku ieceļ ar LDC direktora rīkojumu. 2022.gadā ar LDC tika noslēgti 8 darba līgumi, darba tiesiskās attiecības izbeidza 9 strādājošie (skat.1.att.). Vidēji LDC 2022. gadā strādāja 64 nodarbinātie.

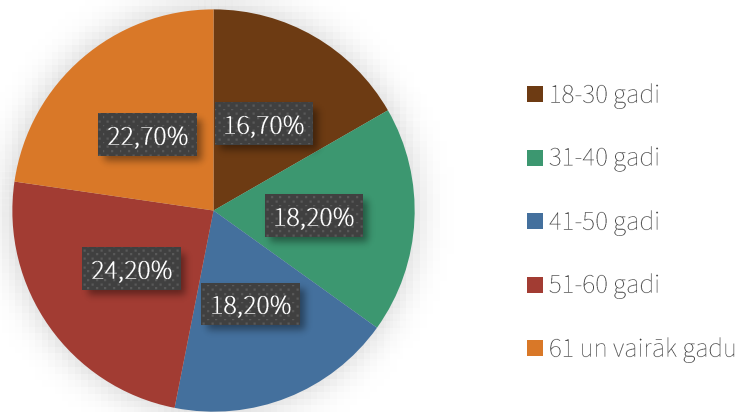
Personāla mainība iepriekšējo trīs gadu laikā

1.attēls

Nodarbinātie pa vecuma grupām 2022.gada beigās.

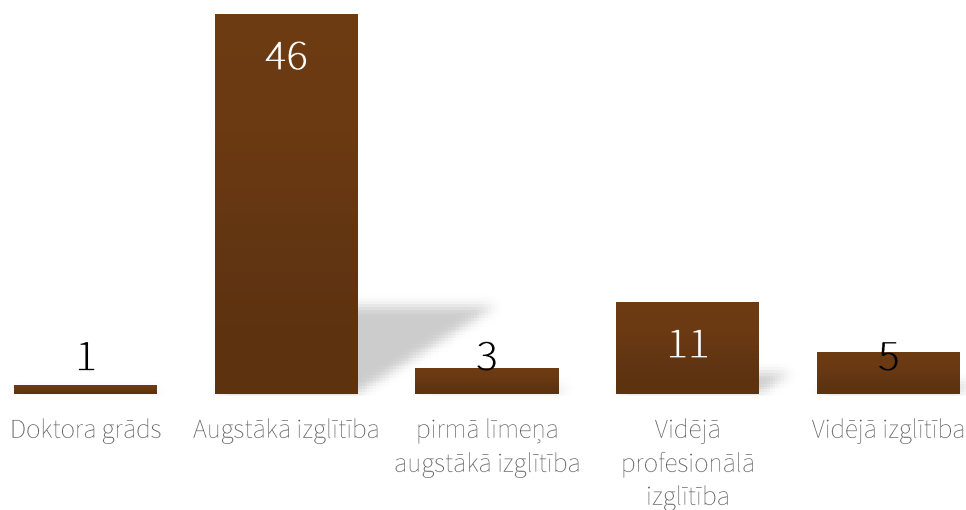
Apskatot personāla datus pa vecuma grupām, tie visās grupās ir līdzvērtīgi. Mazliet vairāk nodarbināto ir vecuma grupā no 51-60 gadiem (16 darbinieki), attiecīgi citās vecuma grupās no 18-30 gadiem (11 darbinieki), 31-40 gadiem (12 darbinieki), 41-50 gadiem (12 darbinieki), 61- vairāk gadu (15 darbinieki), procentuālo sadalījumu skatīt 2.attēlā

2.attēls

Izglītības līmeņa raksturojums.

Kopumā 2022.gadā no visiem LDC nodarbinātajiem – 46 ir augstākā izglītība (69.7%), vienam ierēdnim ir Lauksaimniecības doktora zinātniskais grāds – LDC direktoram. Pirmā līmeņa profesionālā augstākā izglītība ir 3 darbiniekiem (4.5%), 11 darbiniekiem (16.7%) ir vidējā profesionālā izglītība un 5 darbiniekiem (7.6%) ir vidējā izglītība (skat.3.att.).

3.attēls

LDC mērķis ir rūpēties par nodarbināto profesionālo attīstību, sekmējot profesionālo prasmju pilnveidošanu, personības attīstību un izglītības līmeņa celšanu, finansiāli atbalstot nodarbināto apmācību un attīstību. LDC plāno un realizē nodarbinātā profesionālo izaugsmi un attīstību ilgtermiņā, saskaņojot to ar nodarbinātā vēlmēm un iespējām.

LDC darbinieku un ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtēšana tiek veikta saskaņā ar 10.07.2012. MK noteikumiem Nr.494 „Noteikumi par valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto darba izpildes novērtēšanu”.

4.

PĀRSKATS PAR DARBĪBAS UZDEVUMU ĪSTENOŠANU

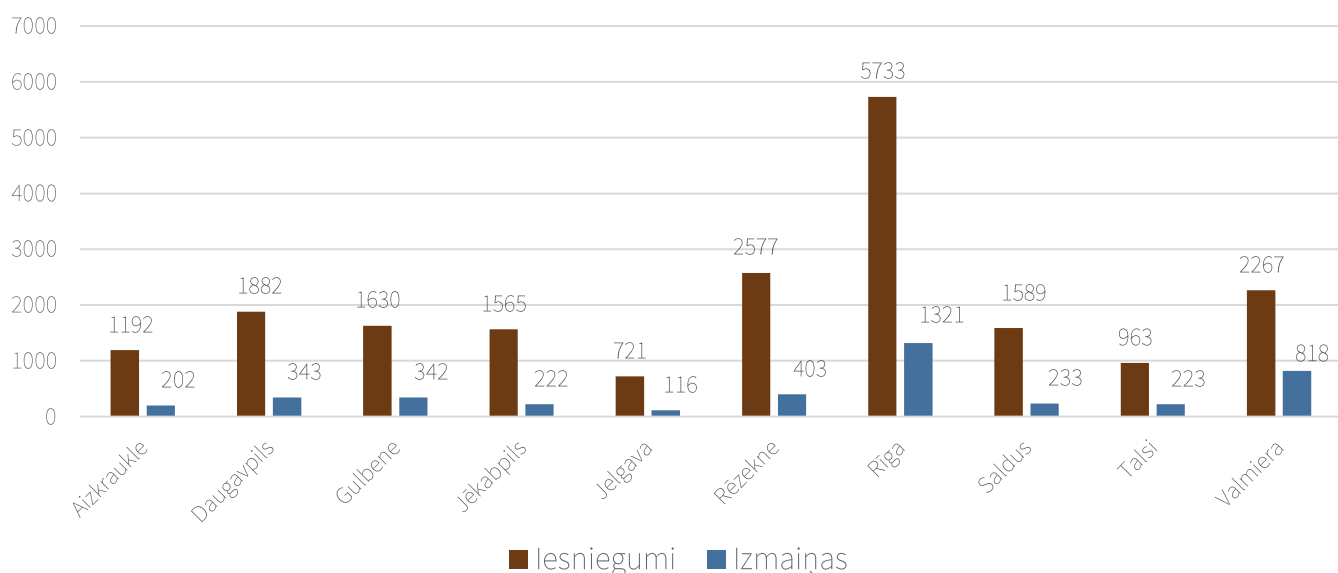
4. Pārskats par darbības uzdevumu īstenošanu

Lauksaimniecības datu centrs (LDC) uzdoto funkciju izpildi un izvirzīto mērķu sasniegšanu nodrošina, īstenojot deleģētos uzdevumus, veicot analīzi un apkopojot rezultātus.

2022. gadā Lauksaimniecības datu centrs turpināja darbu iesāktajos projektos un pārņēma 2021. gada labo praksi, kas bija saistīta ar COVID-19 izplatības ierobežojumiem: veicināta elektronisko pakalpojumu izmantošana, Dzīvnieku identifikācijas (ID) līdzekļu un citu preču pasūtījumu piegāde pakomātos, mobilo lietotņu izmantošana. Veiktas izmaiņas mājas (istabas) dzīvnieku vienotajā reģistrā.

4.1. Pārskats par Elektronisko ziņojumu ievades sistēmas (EZIS) lietošanu un individuāli apzīmējamo dzīvnieku ID līdzekļu izmantošanu:

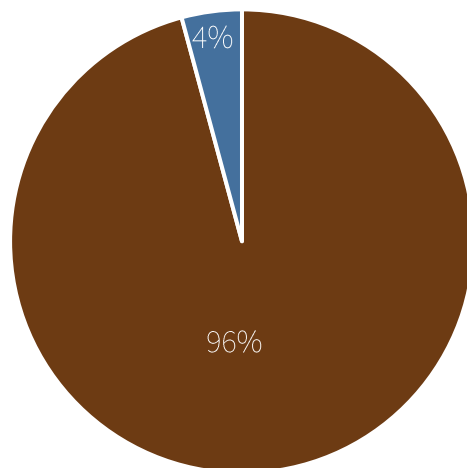
Elektronisko ziņojumu ievades sistēmai (turpmāk tekstā EZIS) lietotāji izmantoja gan LDC piešķirto autentifikācijas līdzekli (lietotājvārdu) (skatīt 4. attēlu), gan vienotās pieteikšanās sistēmu www.latvija.lv.

4. attēls. LDC reģistrētie EZIS iesniegumi un izmaiņas 2022. gadā.

2022. gadā LDC mājas lapas autorizētā sadaļa tika lietota 1599112 reizes un tikai 3551 reizi kā autorizācijas rīks izvēlēta vienotās pieteikšanās sistēma Latvija.lv.

No kopējā reģistrēto notikumu skaita 96% ziņojumu par notikumiem ar lauksaimniecības dzīvniekiem ievadījuši dzīvnieku īpašnieki vai viņu pilnvarotās personas; 4% reģistrējuši LDC darbinieki (skatīt 5. attēlu).

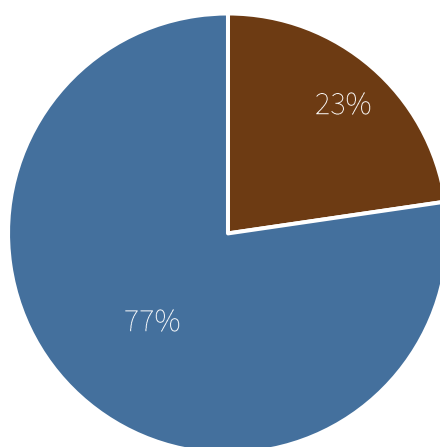

■ Lietotāji reģistrējuši ■ LDC reģistrējuši

5. attēls. Reģistrēto dzīvnieku notikumu procentuālais sadalījums pēc lietotāja 2022. gadā.

2022. gadā par EZIS lietošanu tika sniegtas 65348 telefoniskas konsultācijas. Notikumu ziņošanai izmantota arī Lauksaimniecības datu centra mobilā lietotne E-LDC, kurā reģistrēti 2167 ziņojumi.

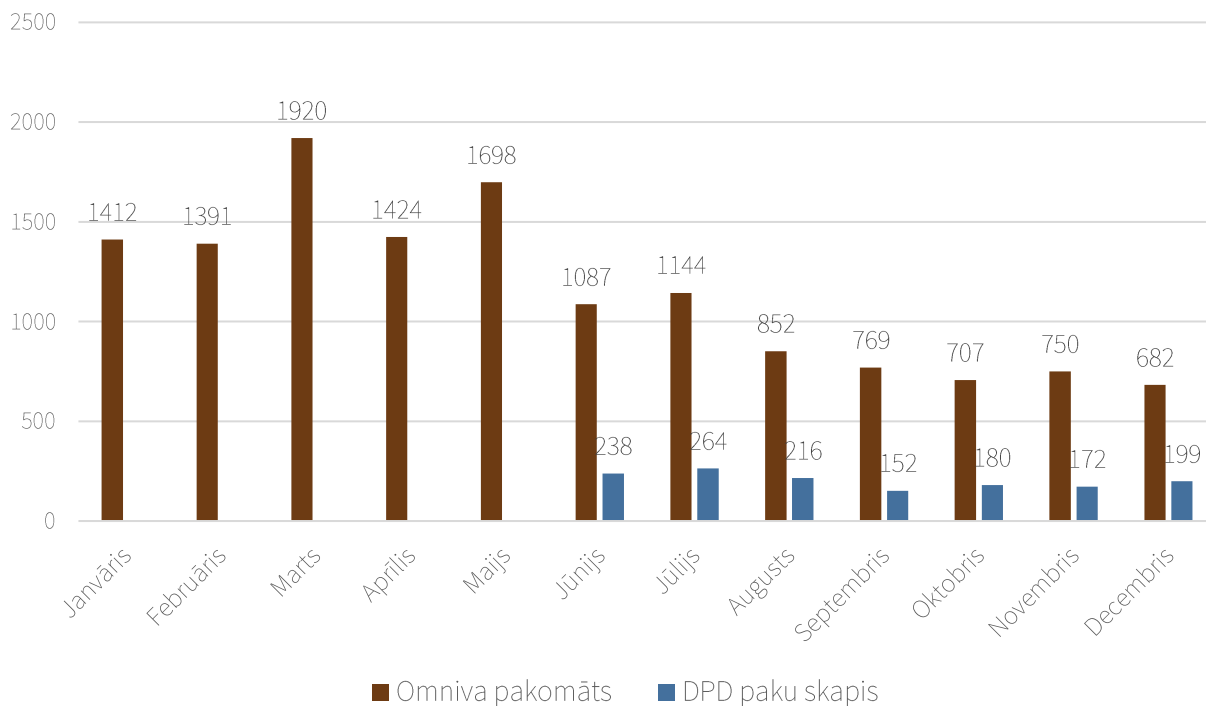
Salīdzinot ar 2021. gadu, par 2% palielinājies arī EZIS lietotāju identifikācijas (turpmāk tekstā ID) līdzekļu pasūtījumu īpatsvars – sasniedzot 77% (skatīt 6. attēlu) no kopējā veiktā pasūtījumu skaita 2022. gadā (16826 pasūtījumi). 47% no tiem bija apmaksāti, izmantojot tiešsaistes maksājumu moduli. ID līdzekļu pasūtīšanas un apmaksas iespējas tika izmantotas arī mobilajā lietotnē E-LDC, kur 2022. gadā veikti 69 pasūtījumi.

■ Telefoniski (LDC darbinieki) ■ EZIS lietotāji

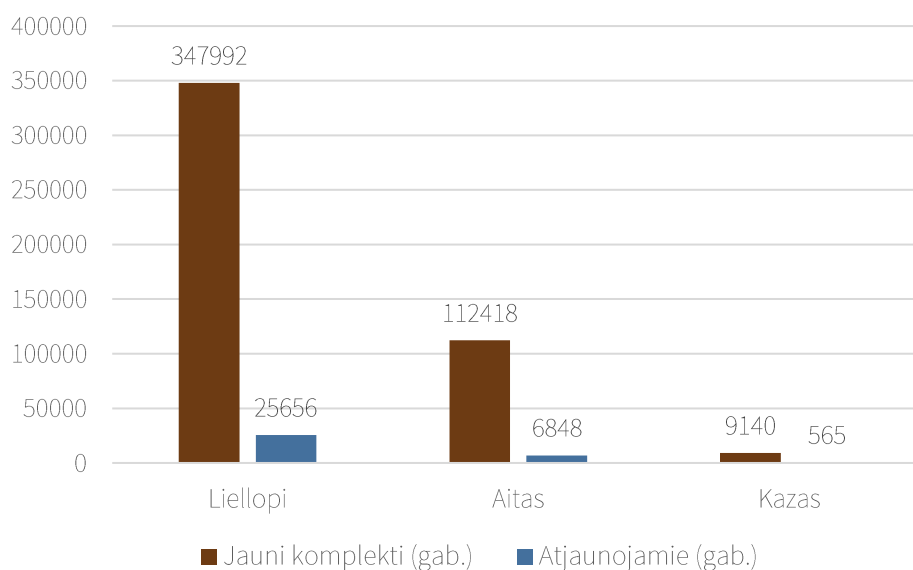
6. attēls. Identifikācijas līdzekļu pasūtījumu procentuālais sadalījums pēc lietotāja 2022. gadā.

Arī 2022. gadā ID līdzekļu un citu preču pasūtītājiem piedāvājām sūtījumu tiešo piegādi ar DPD un Omniva (skatīt 7.attēlu). Piegāde uz pakomātu vai paku skapi kļuva par pieprasītāko pakalpojumu, veidojot 90% no kopējā pasūtījumu skaita. Tikai 5% klienti izvēlējās saņemt pasūtījumus LDC Rīgā, 4% kurjera piegādi, bet 1% sūtījumus saņēma pa pastu.

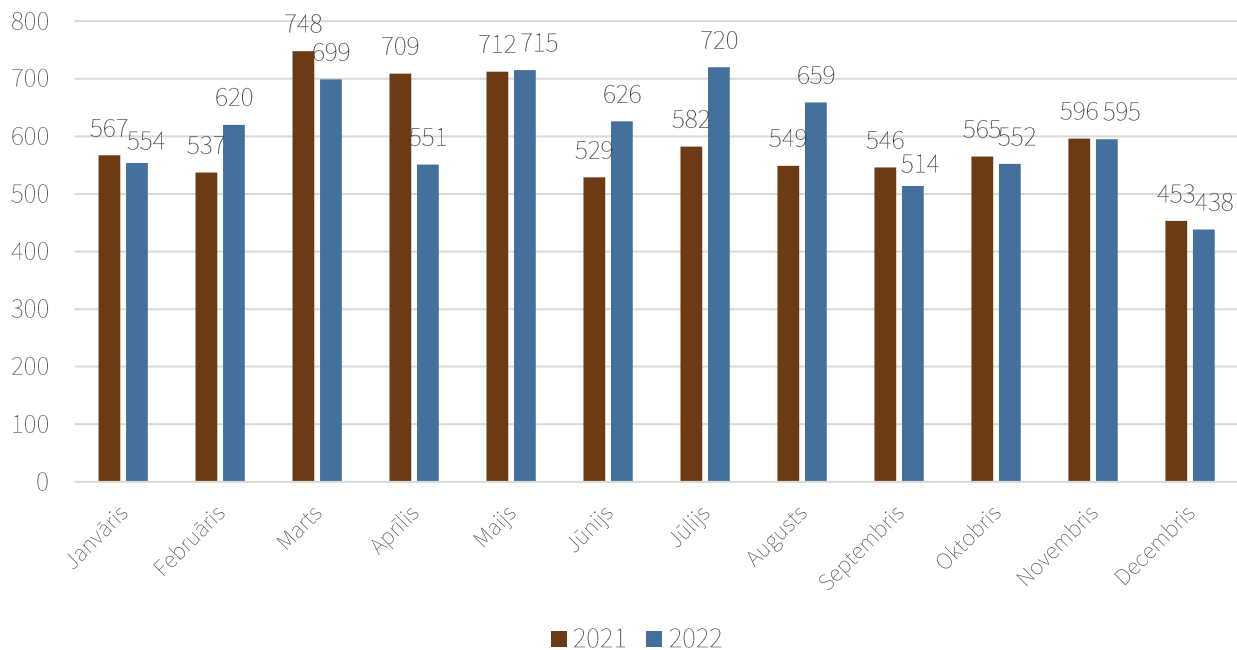
7. attēls. Pasūtījumu tiešā piegāde uz pakomātu/paku skapi 2022. gadā.

LDC nodrošināja gan dzīvnieku identifikācijas līdzekļu komplekta izgatavošanu, gan jau apzīmēta dzīvnieka identifikācijas numura atjaunošanu (skatīt 8. attēlu). 2022. gadā visbiežāk bija jāatjauno ID līdzekļi liellopiem –6,34% no liellopu skaita.

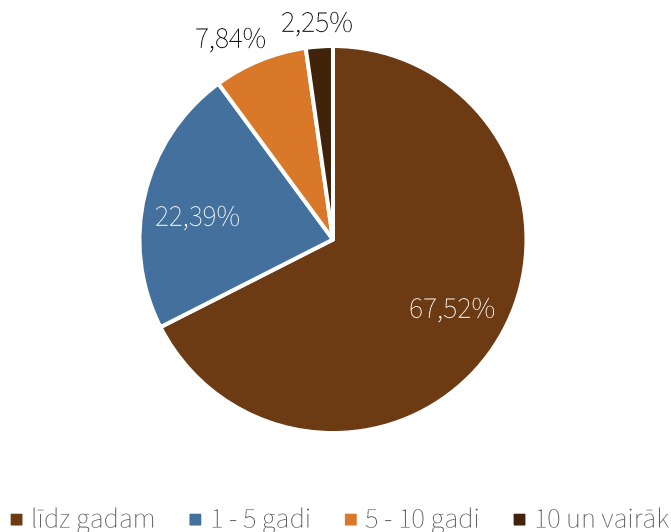
8. attēls. 2022. gadā izgatavotie dzīvnieku ID komplekti un atjaunojamās krotālijas.

Saņemto EZIS iesniegumu skaitam salīdzinot ar 2021. gadu bija līdzīgas tendences (skatīt 9. attēlu), 2022. gadā saņemti 7243 iesniegumi.

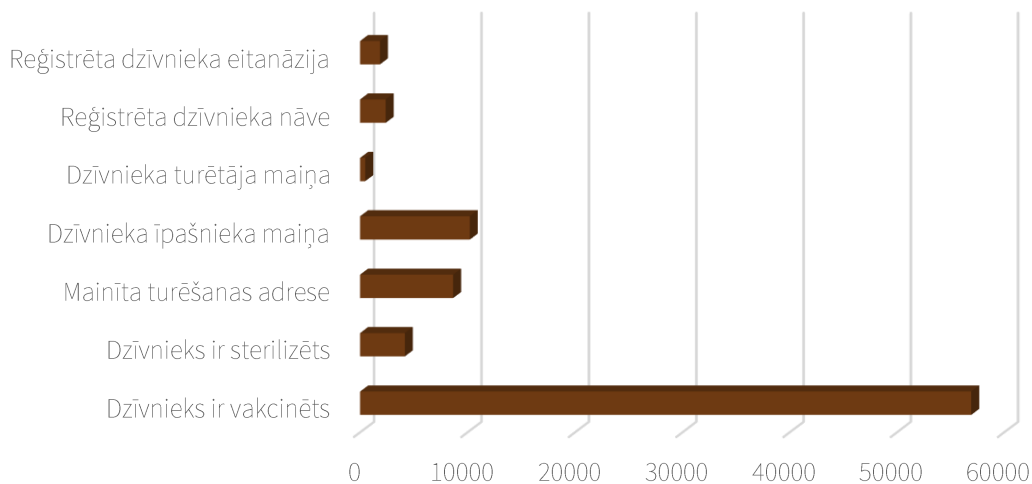
9. attēls. EZIS saņemto iesniegumu skaits.

Mājas (istabas) dzīvnieku pirmreizējā reģistrācijā bija notikušas vislielākās izmaiņas. Ar 04.01.2022. dzīvnieku reģistrācija bija pieejama tikai pie veterinārārsta. 2022. gadā tika reģistrēts 35881 mājas (istabas) dzīvnieks, no tiem 82,63% bija suņi. Vislielākais īpatsvars mājas (istabas) dzīvnieku pirmreizējā reģistrācijā bija vecumā līdz 1 gadam (skatīt 10. attēlu), kas veido 67,52 %.

10. attēls. Mājas (istabas) dzīvnieku pēc vecuma procentuālais sadalījums pie pirmreizējās reģistrācijas 2022. gadā.

2022. gadā mājas (istabas) dzīvnieku īpašnieki saņēma 22232 atgādinājuma e-pastus par trakumsērgas vakcīnas beigu termiņa tuvošanos, 106 e-pastus par dzīvnieku ieviešanu patversmē. Arī par pārējiem reģistrētajiem notikumiem tika izsūtīti e-pasti (skatīt 11. attēlu).

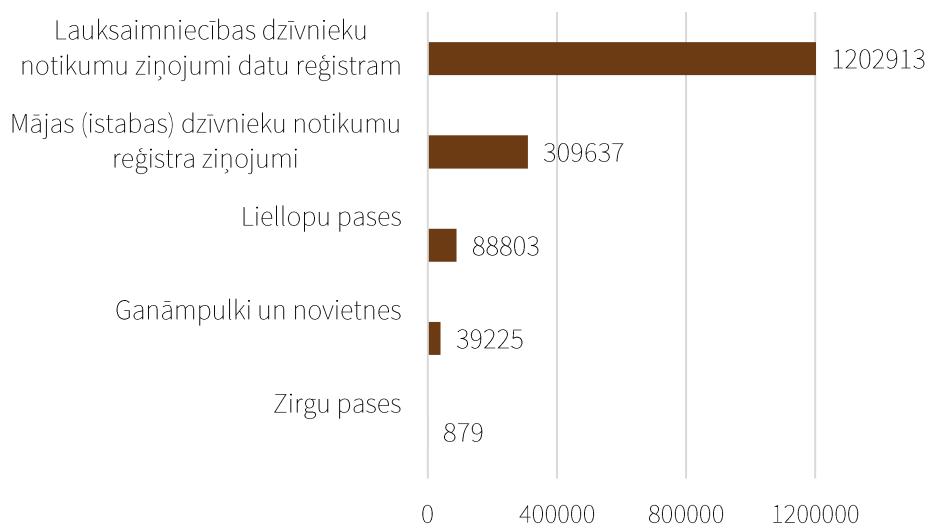

11. attēls. 2022. gadā nosūtītie informatīvie e-pasti, par notikumu ar mājas (istabas) dzīvnieku.

4.2. LDC sniegto pakalpojumu skaits lauksaimniecības dzīvnieku, ganāmpulku, novietņu un mājas (istabas) dzīvnieku reģistrā 2022. gadā.

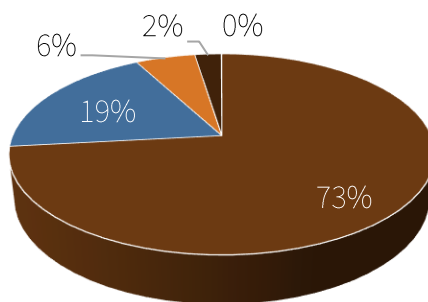
Saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 4. jūlija noteikumu Nr. 399 “Valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaites, kvalitātes kontroles un sniegšanas kārtība” 24. un 31. punktu, 2022. gadā LDC pakalpojumu ņēmējiem bija pieejami 44 elektroniskie pakalpojumi valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.gov.lv.

Lielākais sniegto pakalpojumu skaits 1 641 457 tika sniegts lauksaimniecības dzīvnieku, ganāmpulku, novietņu un mājas (istabas) dzīvnieku reģistrā (skatīt 12. attēlu).

12. attēls. LDC sniegto pakalpojumu struktūra lauksaimniecības dzīvnieku, ganāmpulku, novietņu un mājas (istabas) dzīvnieku reģistrā 2022. gadā

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, elektroniski sniegto lauksaimniecības dzīvnieku, ganāmpulku, novietņu un mājas (istabas) dzīvnieku reģistrā pakalpojumu skaits (skatīt 13. attēlu) bija palielinājies par 8,23%.

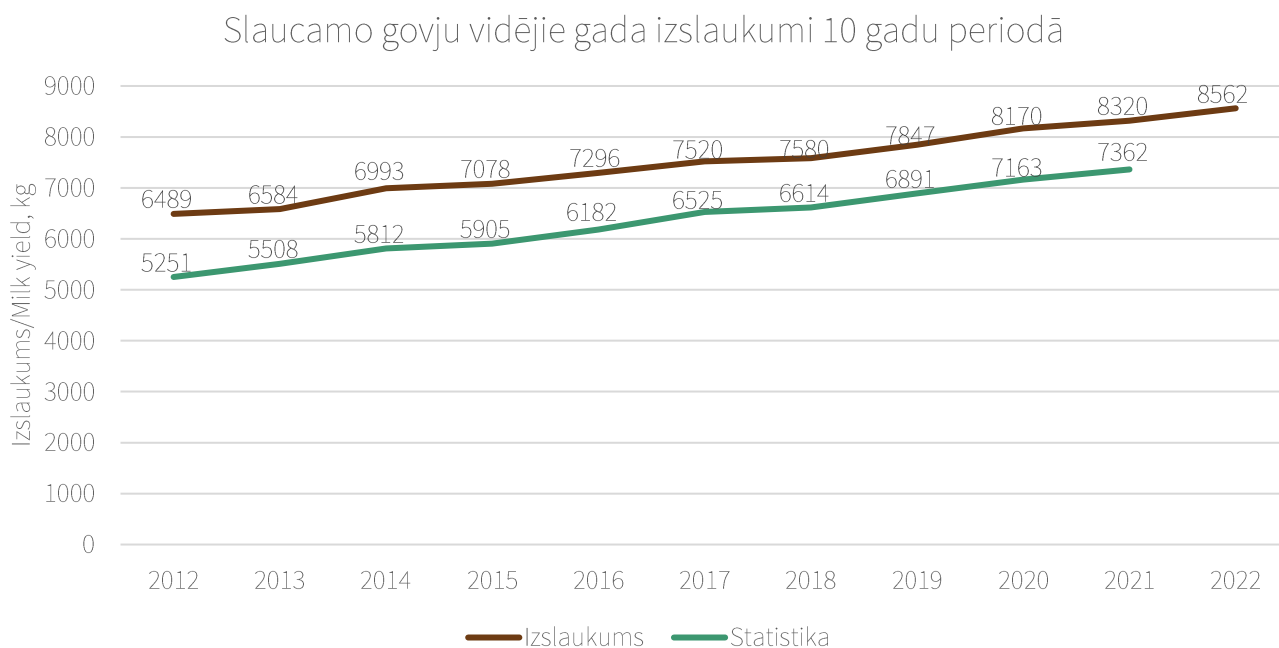

- Lauksaimniecības dzīvnieku notikumu ziņojumi datu reģistram
- Mājas (istabas) dzīvnieku notikumu reģistra ziņojumi
- Liellopu pasēs
- Ganāmpulki un novietnes
- Zirgu pasēs

13. attēls. LDC lauksaimniecības dzīvnieku, ganāmpulku, novietņu un mājas (istabas) dzīvnieku reģistrā sniegto pakalpojumu procentuālais sadalījums 2022.gadā.

4.3. Ciltsdarba sniegtie pakalpojumi 2022. gadā.

Liellopu piena pārraudzība 2022. gadā

14. attēls. Govju piena pārraudzības rezultāti 10 gadu periodā

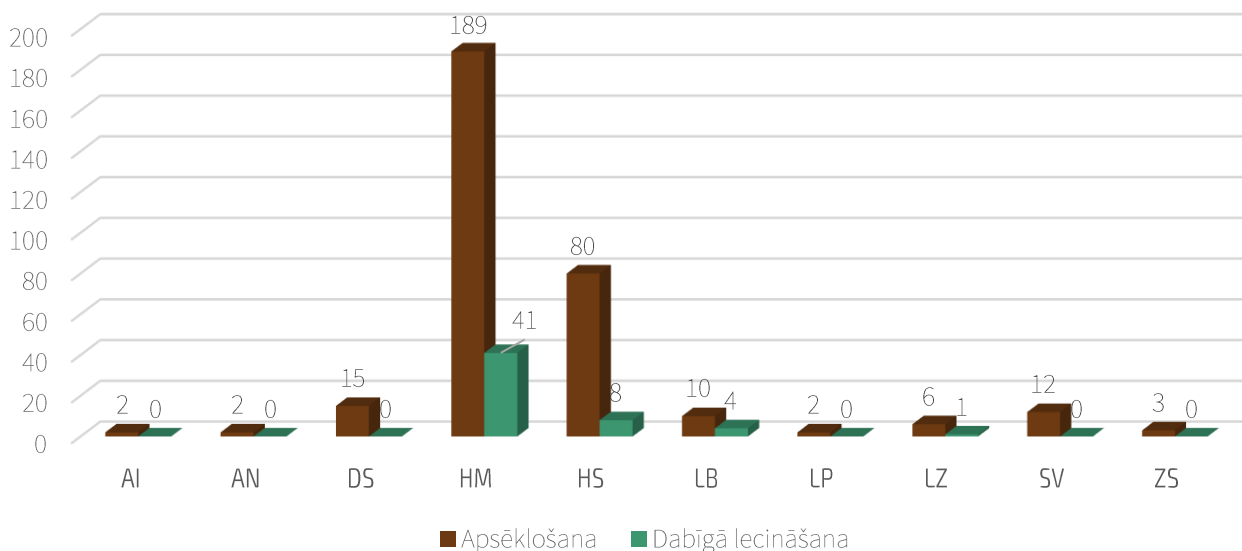
Vidējais izslaukums no govīm katru gadu pieaug (skatīt 14. attēlu), salīdzinot ar 2021. gadu tas ir pieaudzis par 242 kg (2,8 %).

Ganāmpulku skaitam un slaucamo govju skaitam ir tendence samazināties, 2022. gadā pārraudzībā ir iesaistīti 3309 ganāmpulki, kuros reģistrētas 112449 govīs. Salīdzinot ar 2021. gadu ganāmpulku skaits ir

samazinājies par 238 (2,7 %) un slaucamo govju skaits par 3230 (2,8 %). 2022. gadā tika veiktas un datu bāzē ierakstītas 1141913 kontroles, 46935 eksterjera vērtējumi, un ciltsgrāmatā uzņemti 51592 dzīvnieki.

2022. gadā veiktas 78 298 atlasēšanas buļļu pāru atlasēšanas programmā (BAP), kur 1. ceturksnī veikts 45 826, 2. ceturksnī 22 110, 3. ceturksnī 36 536 un 4. ceturksnī 13 826 pārojumi.

Tāpat 2022. gadā ciltsdarba organizācijas ir sertificējušas 321 vaisliniekus govju mākslīgai apsēklošanai un 54 vaisliniekus govju dabīgai lecināšanai.

15. attēls. Piena šķirņu sertificēto vaislinieku skaits 2022. gadā

Lielākais skaits no sertificētiem vaisliniekiem ir HM(Holšteinas melnraibās) un HS(Holšteinas sarkanraibās) šķirnes dzīvnieki(skatīt 15. attēlu), kas sastāda 84,8% no kopējā sertificēto vaislinieku skaita.

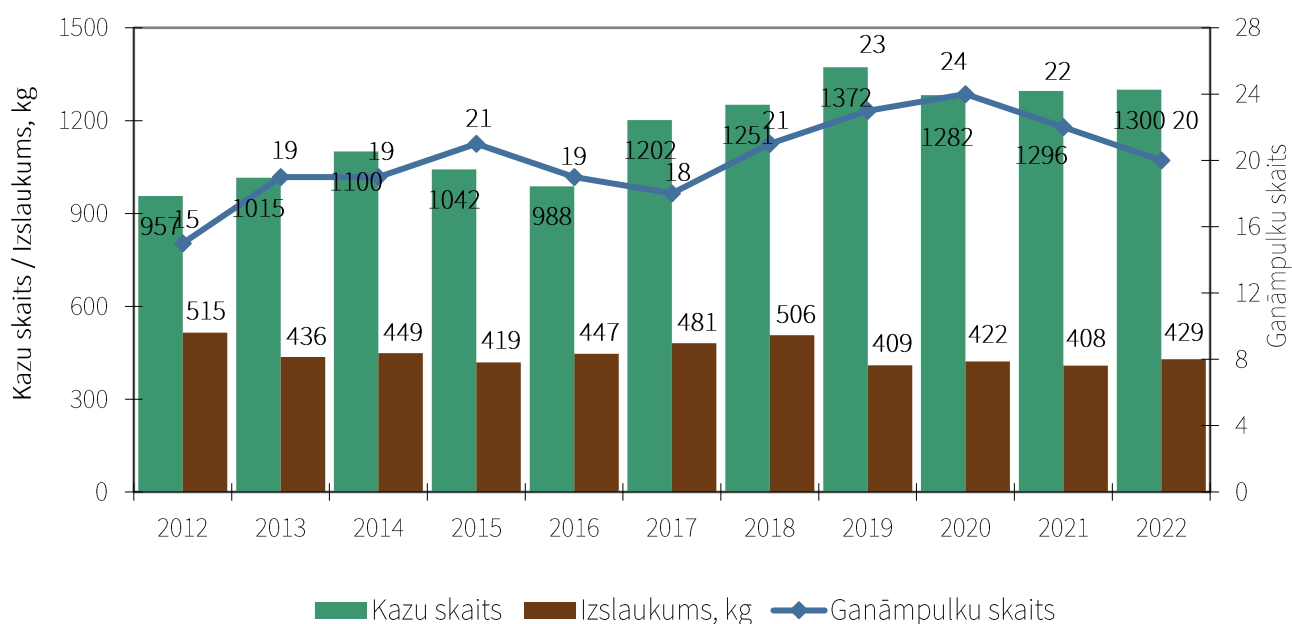
Veikta ciltsvērtību novērtēšana piena šķirņu liellopiem, novērtēšanā tiek izmantota datu centrā uzkrātā pārraudzības informācija, procesā iekļaujot visu iespējamo izcelšanās informāciju. Novērtēšanu veic 3 reizes gadā, saskaņā ar INTERBULL noteikto grafiku, rezultātus publicējot datu centra interneta mājas lapā.

Aprēķina kopējo selekcijas indeksu, ražības indeksu, veselības indeksu, eksterjera indeksu, ilgmūžības indeksu, atnešanās viegluma indeksu, piena atdeves ātruma un temperamenta pazīmes.

Selekcijas indeksa (SI) aprēķināšanai izmanto aprēķinātos ražības (RI), veselības (VI) eksterjera (EI), ilgmūžības (II), atnešanās viegluma (maternālā) (AV_m) indeksus un attiecīgos svaru koeficientus.

2022. gadā pēc meitu vērtējuma 2056359 dzīvniekiem izveidoti indeksi LDC datu bāzē.

Kazu piena pārraudzība 2022. gadā

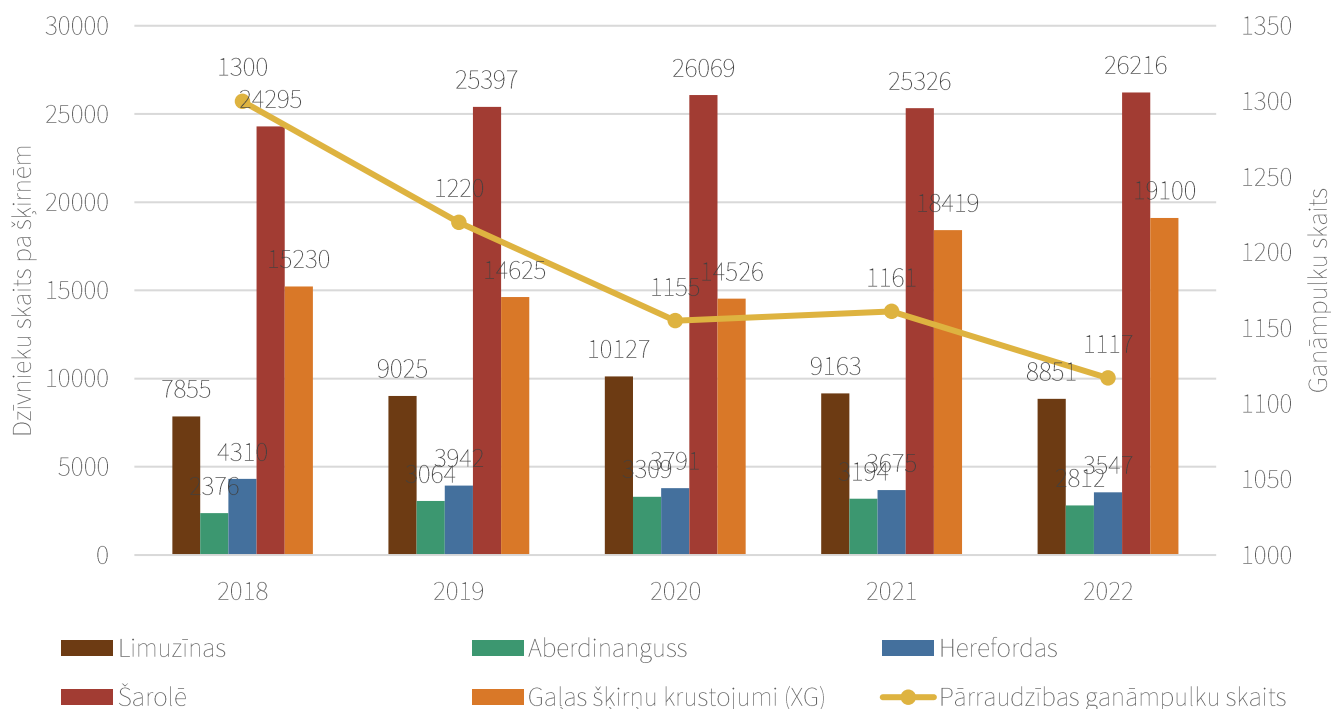

16. attēls. Kazu piena pārraudzības rezultāti 10 gadu periodā

Vidējais izslaukums no kazas ir pieaudzis (skatīt 16. attēlu), salīdzinot ar 2021. gadu tas ir palielinājies par 21 kg (4,9 %).

Ganāmpulku skaits ir samazinājies. 2022. gadā pārraudzībā ir iesaistīti 20 ganāmpulki, kuros reģistrētas 1300 kazas. Salīdzinot ar 2021. gadu ganāmpulku skaits ir samazinājies par 2, taču slaucamo kazu skaits ir pieaudzis par 4. 2022. gadā tika veiktas un datu bāzē ierakstītas 9428 kontroles, 175 eksterjera vērtējumi, un ciltsgrāmatā uzņemti 3724 dzīvnieki.

Liellopu gaļas pārraudzība 2022. gadā

17. attēls. Lielopu skaits gaļas pārraudzībā pa šķirnēm un gadiem

Tāpat kā ganāmpulku skaits valstī, tas samazinās arī pārraudzībā (skatīt 17. attēlu). Salīdzinot ar 2021.gadu tas ir samazinājies par 44 (3,8%). Galveno audzēto šķirņu skaits ir nedaudz pieaudzis līdz 63665 dzīvniekiem, kas veido (1,1%) pieaugumu.

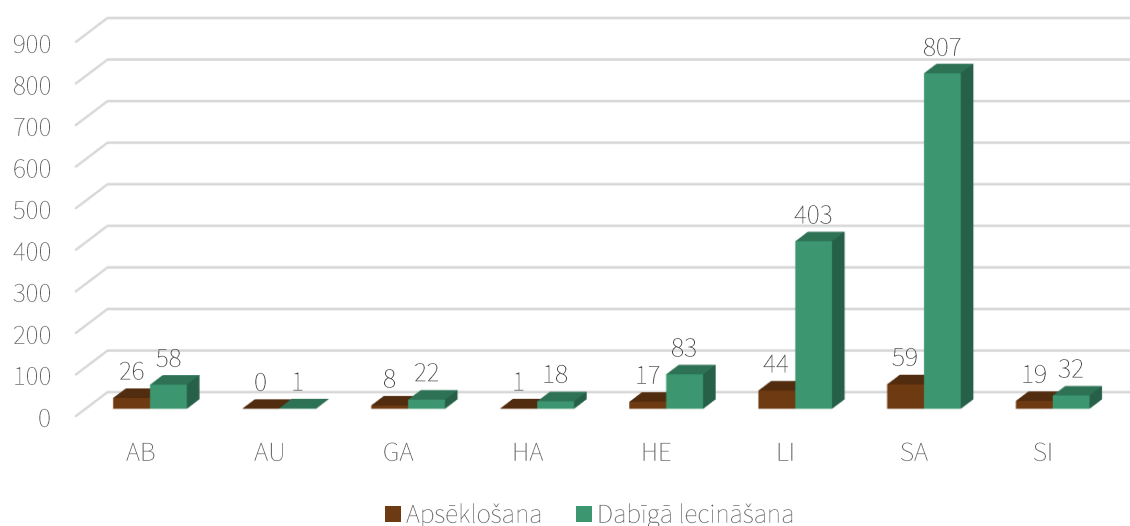
Datu bāzē par 2022.gadu ir saglabāti šādi pārraudzības svāri:

- Atšķirot – 27310
- Gada vecumā – 11652
- 1.laktācijas – 4803
- 3. vai 4. laktācijas – 4471

2022. gadā veikti 7558 eksterjera vērtējumi gaļas šķirnes govīm.

2022. gadā ciltsdarba organizācijas ir sertificējušas 174 vaisliniekus govju mākslīgai apsēklošanai un 1424 vaisliniekus govju dabīgai lecināšanai.

Veikta ciltsvērtību novērtēšana SA un LI šķirņu liellopiem, novērtēšanā tiek izmantota datu centrā uzkrātā pārraudzības informācija, procesā iekļaujot visu iespējamo izcelšanās informāciju. Novērtēšanu veic reizi gadā, rezultātus publicējot datu centra interneta mājas lapā par tiem buļļiem, kam reģistrēti vismaz 10 tīršķirnes pēcnācēji. Tiek novērtēta relatīvā (novērtētā) ciltsvērtība buļļiem pēc pazīmes- koriģētā dzīvmasa atšķirot. 2022.gadā ģenētiski novērtēti 1146 SA(Šarolē) šķirnes buļļi un 325 LI(Limuzīnas) šķirnes buļļi.

18. attēls. Gaļas šķirņu sertificēto vaislinieku skaits 2022. gadā

Lielākais skaits no sertificētiem vaisliniekiem ir SA(Šarolē) un LI(Limuzīnas) šķirnes dzīvnieki(skatīt 18. attēlu), kas sastāda 75,7% no kopējā sertificēto vaislinieku skaita.

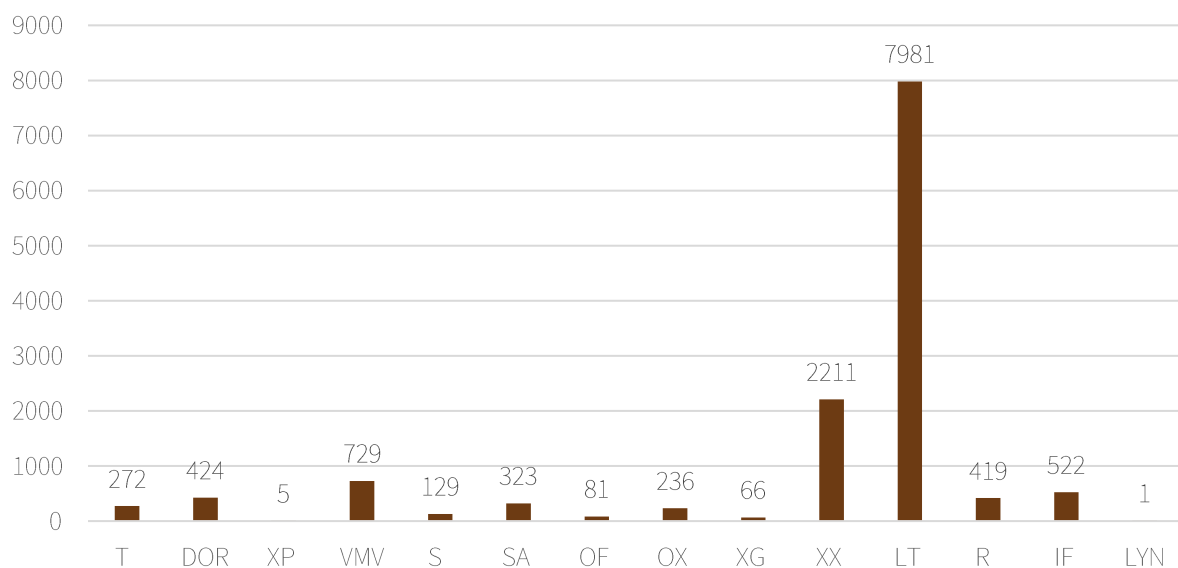
Aitu gaļas pārraudzība 2022. gadā

Ganāmpulku grupa	Jēri		Vaislai audzējamie		Pieaugušie dzīvnieki	
	S	V	S	V	S	V
Šķirnes	3490	3510	1416	121	3185	157
Pārējās	171	186	11	2	215	102
KOPĀ	3661	3696	1427	123	3400	259

19. attēls. Vērtēto aitū sadalījums pēc dzimuma un klasēm

2022.gadā ir pieaudzis vērtēto dzīvnieku skaits (skatīt 19. attēlu) 12566, kas ir par 1446 (11,5%) dzīvniekiem vairāk, kā 2021.gadā. 2022.gadā ir samazinājies pārraudzības ganāmpulku skaits – 76 ganāmpulki no 77 2021. gadā.

7357 jēri vērtēti 68 ganāmpulkos, 74.2% jēru novērtēti atbilstoši LT šķirnes dzīvnieku vērtēšanas instrukcijas prasībām, 5.7% jēru novērtēti atbilstoši R šķirnes dzīvnieku vērtēšanas instrukcijas prasībām un 5.6% jēru novērtēti atbilstoši VMV šķirnes dzīvnieku vērtēšanas instrukciju prasībām, 4.3% jēru novērtēti atbilstoši IF šķirnes dzīvnieku vērtēšanas instrukciju prasībām, 3.4% jēru novērtēti atbilstoši DOR šķirnes dzīvnieku vērtēšanas instrukciju prasībām, 2.6% jēru novērtēti atbilstoši SA šķirnes dzīvnieku vērtēšanas instrukciju prasībām, 1.7% jēru novērtēti atbilstoši T šķirnes dzīvnieku vērtēšanas instrukciju prasībām, 1.6% jēru novērtēti atbilstoši OX šķirnes dzīvnieku vērtēšanas instrukciju prasībām un 0.9% jēru novērtēti atbilstoši S šķirnes dzīvnieku vērtēšanas instrukciju prasībām.

20. attēls. Aitu skaits gaļas pārraudzības ganāmpulkos pa šķirnēm 2022. gadā

No 13399 pārraudzības ganāmpulkos esošajām aitām 7981 ir LT (Latvijas tumšgalve) šķirnes aitas, kas sastāda 59,6 % no kopējā pārraudzības ganāmpulkos esošā aitū skaita (skatīt 20. attēlu).

4.4. Dzīvnieku datu bāzes statistika

Liellopu sadalījums pa saimniecībām 2022. gadā.

Liellopu skaits saimniecībā	01.01.2023				
	Saimniecības ar attiecīgo liellopu skaitu		Liellopu skaits		
	Skaitis	%	Kopā	t.sk. slaucamās govīs	t.sk. gaļas liellopi*
1	2 130	14,8	2 130	1 248	186
2	1 879	13,0	3 758	1 747	523
3-5	2 613	18,1	9 985	3 984	1 909
6-9	1 699	11,8	12 436	4 737	3 022
10-19	2 254	15,7	30 897	10 832	9 248
20-29	1 017	7,1	24 385	6 960	9 433
30-49	1 070	7,4	40 929	8 895	19 592
50-99	975	6,8	66 940	14 182	34 976
100-199	488	3,4	65 884	18 106	27 207
200-299	126	0,9	29 999	9 968	9 532
>=300	148	1,0	104 065	47 100	8 558
Kopā	14 399	100,0	391 408	127 759	124 186

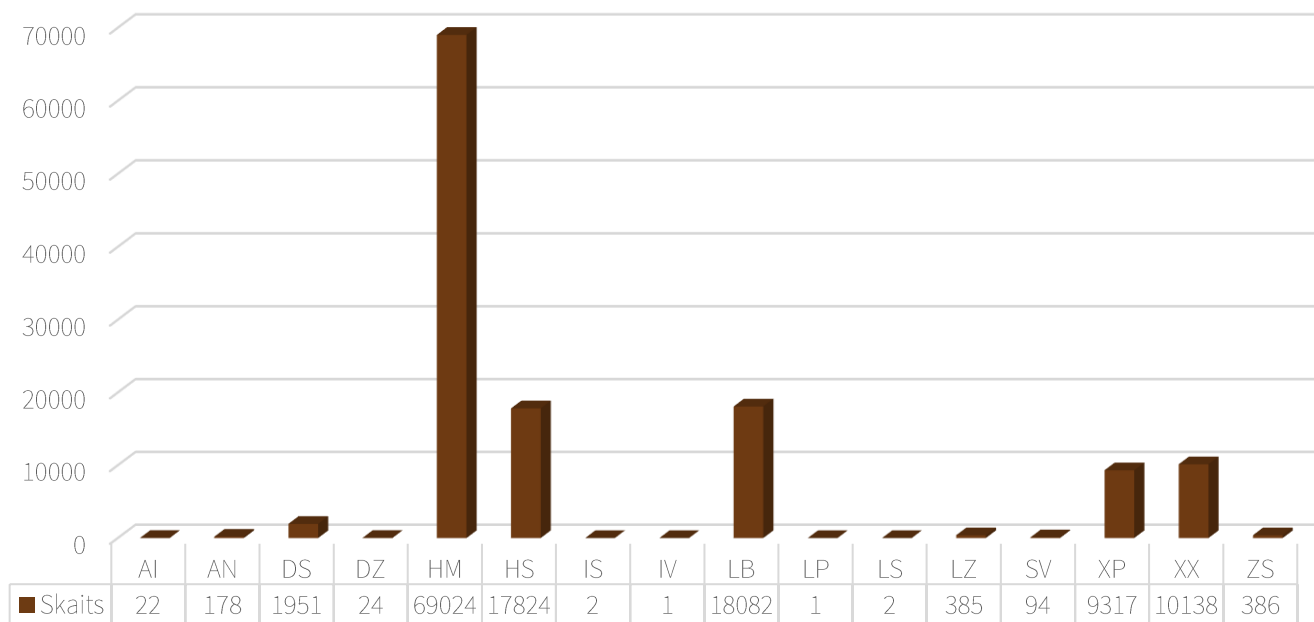
* gaļas liellopi -gaļas šķirnes liellopi + piena-gaļas šķirnes liellopi + krustojumi, kur viens no vecākiem ir gaļas šķirnes

Saimniecību skaits salīdzinājumā ar 2021. gadu ir samazinājies par 1207 (8%) saimniecībām. Straujākais samazinājums 1196 vērojams kategorijā līdz 30 liellopiem saimniecībā. Lielajās saimniecībās, kur liellopu skaits ir virs 200, saimniecību skaits ir pieaudzis no 254 pagājušajā gadā līdz 274 šogad. Kopējais liellopu skaits 2021. gadā bija 393 539, kas ir nedaudz vairāk kā 2022. gadā 391 408, kas ir 0,5% samazinājums.

Slaucamo govju sadalījums pa saimniecībām 2022. gadā.

Slaucamo govju skaits saimniecībā	01.01.2023			
	Saimniecības ar attiecīgo govju skaitu		Slaucamās govīs grupā	
	Skaitis	%	Skaitis	%
1	3 316	34,9	3 316	2,6
2	1 377	14,5	2 754	2,2
3-5	1 498	15,8	5 658	4,4
6-9	1 175	12,4	8 651	6,8
10-19	1 019	10,7	13 626	10,7
20-29	335	3,5	7 965	6,2
30-49	305	3,2	11 564	9,1
50-99	259	2,7	17 606	13,8
100-199	121	1,3	16 885	13,2
200-299	31	0,3	7 394	5,8
>=300	54	0,6	32 340	25,3
Kopā	9 490	100,0	127 759	100,0

Saimniecību skaits ar vismaz 50 slaucamām govīm ir 465 (4,8 %) kurās kopā reģistrētas 74 255 (58,1 %) slaucamas govīs. Attiecībā pret 2021. gadu ir samazinājies saimniecību skaits par 985 (9,4%). Saimniecību skaits līdz 2 slaucamām govīm ir samazinājies par 631 (21,9%).

21. attēls. Piena šķirņu liellopu skaita sadalījums 2022. gadā.

Ir 4 galvenās piena šķirnes (skatīt 21. attēlu):

HM (Holšteinas melnraibā), kur dzīvnieku skaits salīdzinot ar 2022. gadu, ir pieaudzis par 1527.

HS (Holšteinas sarkanraibā), LB (Latvijas brūnā) un XP (piena šķirnes krustojums) dzīvnieku skaits ir samazinājies.

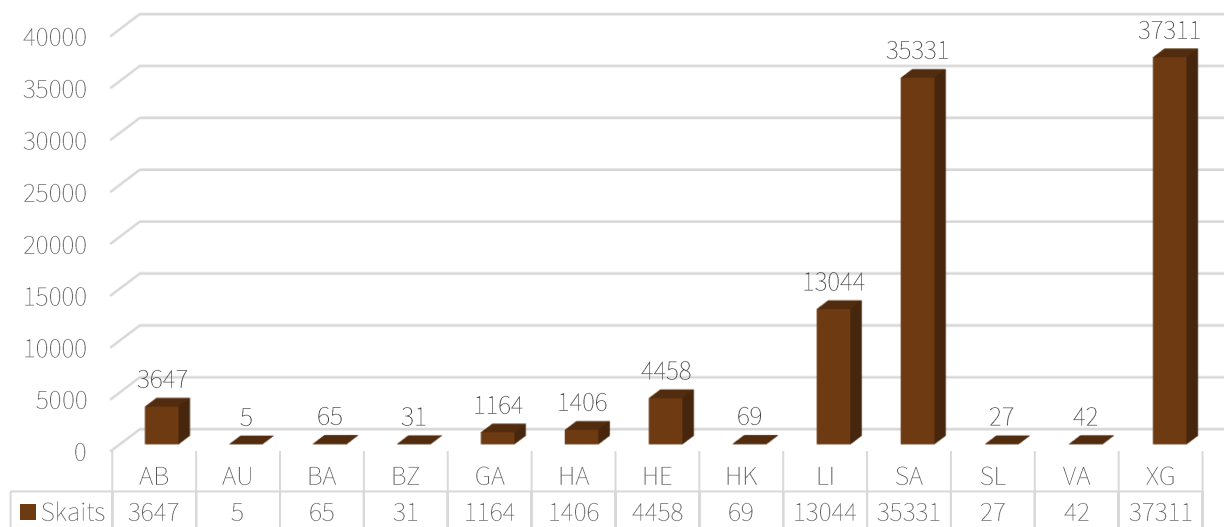
Gaļas šķirņu liellopu sadalījums pa saimniecībām 2022. gadā.

Gaļas liellopu* skaits saimniecībā	01.01.2023			
	Saimniecības ar attiecīgo liellopu skaitu		Gaļas liellopi*	
	Skaitis	%	Skaitis	%
1	1 504	23,6	1 504	1,2
2	751	11,8	1 502	1,2
3-5	1 015	15,9	3 875	3,1
6-9	628	9,8	4 599	3,7
10-19	817	12,8	11 355	9,1
20-29	436	6,8	10 459	8,4
30-49	525	8,2	20 277	16,3
50-99	480	7,5	33 053	26,6
100-199	173	2,7	22 917	18,5
200-299	36	0,6	8 385	6,8
>=300	14	0,2	6 260	5,0
Kopā	6 379	100,0	124 186	100,0

* Gaļas liellopi - gaļas šķirnes liellopi + piena-gaļas šķirnes liellopi + XG + XX (kur viens no vecākiem ir gaļas šķirnes)

Gaļas liellopu saimniecību skaits salīdzinājumā ar 2021. gadu ir samazinājies par 451 (6,6%), taču būtiski ir pieaudzis lielo saimniecību skaits, kur gaļas šķirnes liellopu skaits ir vismaz 100. No 202 saimniecībām uz 223 saimniecībām 2022. gadā. Gaļas liellopu skaits, salīdzinājumā ar 2021. gadu ir palielinājies par 3117 (2,5%).

Gaļas liellopu audzēšanas nozares attīstību raksturo arī zīdītājgovju skaita pieaugums, kas 2022. gadā ir 62 922 un salīdzinot ar 2021. gadu pieaudzis par 1494.

22. attēls. Gaļas šķirņu liellopu skaita sadalījums 2022. gadā.

Gaļas liellopu audzēšanas nozarē galvenās audzētās šķirnes ir SA(Šarolē), LI(Limuzīnas), HE(Herefordas), XG(Krustojumi) (skatīt 22. attēlu). Dzīvnieku skaits, kam dots šķirnes nosaukums, salīdzinot ar 2021. gada datiem, pieaug. Pozitīvi, ka krustojumu skaits samazinās, kas liecina par to, ka saimnieki izvēlas audzēt dzīvniekus ar šķirnes nosaukumu.

Cūku sadalījums pa saimniecībām 2022. gadā.

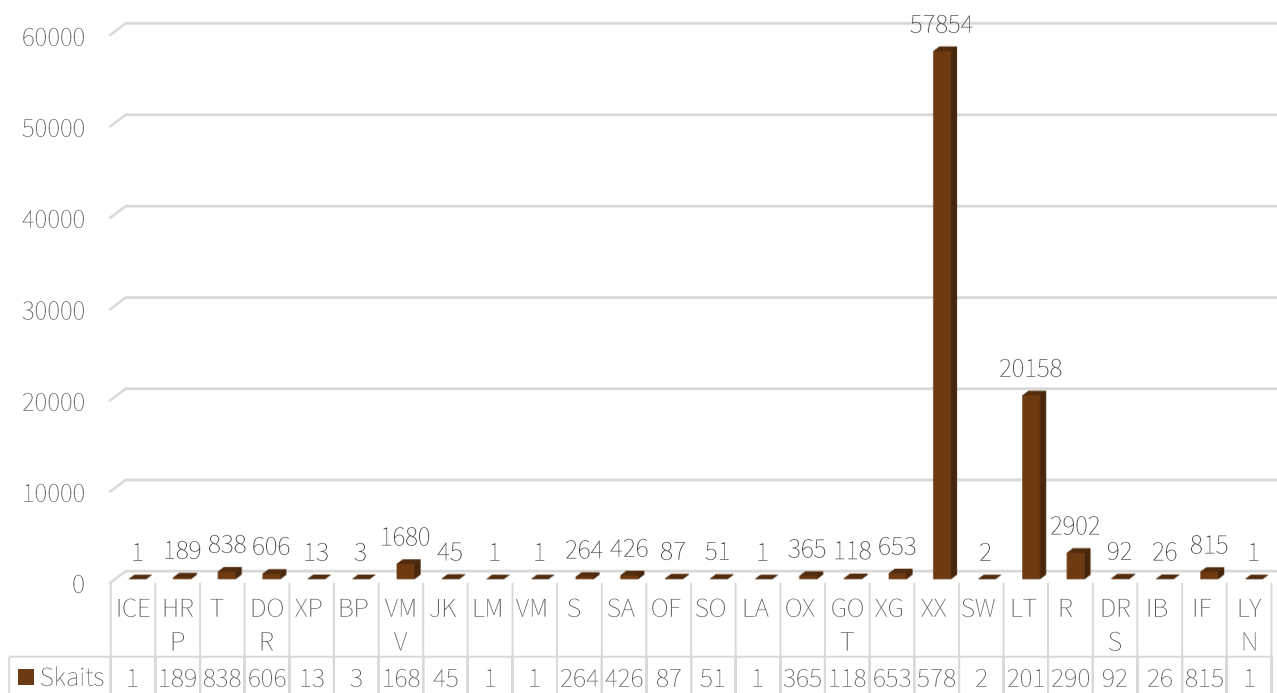
Cūku skaits saimniecībā	01.01.2023			
	Saimniecības ar attiecīgo cūku skaitu		Cūku skaits	
	Skaits	%	Skaits	%
1-9	2 077	87,5	5 714	1,8
10-50	230	9,7	4 387	1,4
51-100	22	0,9	1 583	0,5
101-500	16	0,6	3 087	1,0
501-1000	5	0,2	3 696	1,2
1001-5000	11	0,5	26 207	8,5
5001-10000	7	0,3	55 774	18,0
>10000	7	0,3	209 335	67,6
Kopā	2 375	100	309 783	100,0

Saimniecību skaits, salīdzinot ar 2021. gadu, ir samazinājies par 229 (8,8 %). Cūku skaits par 18 971 (5,8 %). Negatīvi ir tas, ka salīdzinot ar 2021. gadu, ir samazinājies saimniecību skaits grupā 5001-10000 par 1 un grupā 1001-5000 par 2.

Aitu sadalījums pa saimniecībām 2022. gadā.

Aitu skaits saimniecībā	01.01.2023			
	Saimniecības ar attiecīgo aitu skaitu		Aitu skaits	
	Skaitis	%	Skaitis	%
1-5	930	35,7	2 383	2,7
6-10	373	14,3	2 906	3,3
11-15	244	9,4	3 187	3,7
16-20	182	7,0	3 273	3,8
21-50	447	17,2	14 349	16,5
51-100	228	8,8	15 983	18,3
>100	199	7,6	45 128	51,7
Kopā	2 603	100,0	87 209	100,0

Salīdzinot ar 2021. gadu saimniecību skaits, ir samazinājies par 149 (5,4 %) un aitu skaits par 3128 (3,5 %).

23. attēls. Aitu skaita sadalījums pa šķirnēm 2022. gadā.

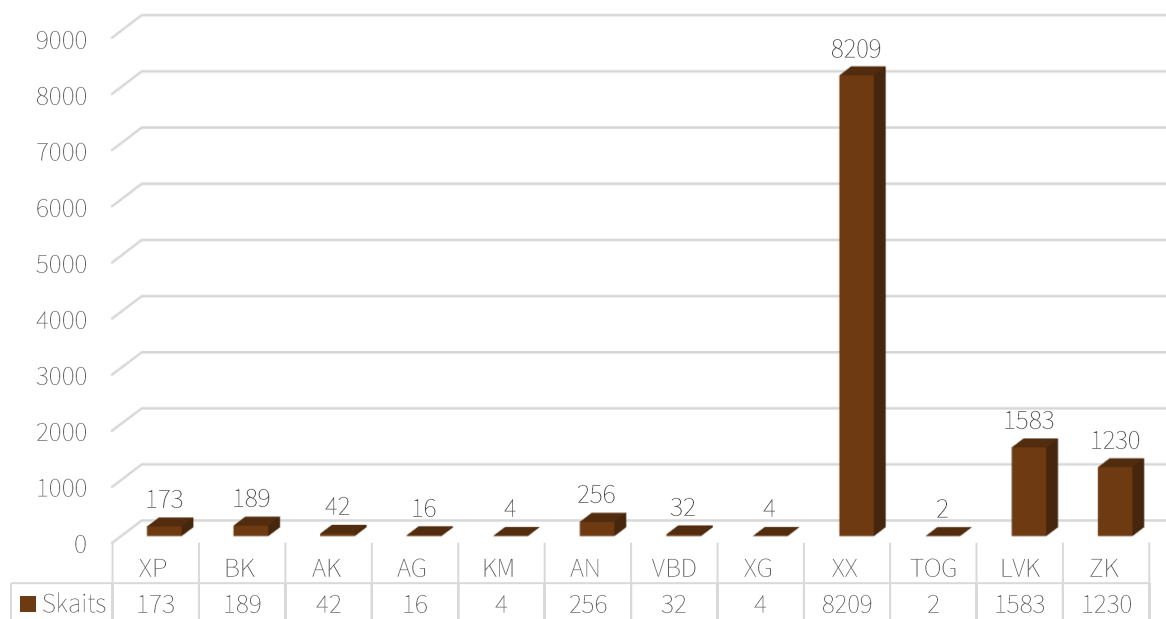
Ir 4 galvenās aitu šķirnes:

LT(Latvijas tumšgalve), R(Romanovas), VMV(Vācijas merino vietējā), XX(krustojumi), kas sastāda 82594 (94,7 %) no kopējā aitu skaita (skatīt 23. attēlu).

Kazu sadalījums pa saimniecībām 2022. gadā.

Kazu skaits saimniecībā	01.01.2023			
	Saimniecības ar attiecīgo kazu skaitu		Kazu skaits	
	Skaitis	%	Skaitis	%
1-5	1 364	76,3	2 736	23,4
6-10	221	12,4	1 635	14,0
11-15	74	4,1	940	8,0
16-20	29	1,6	514	4,4
21-50	64	3,6	1 960	16,8
51-100	23	1,3	1 750	15,0
>100	12	0,7	2 157	18,4
Kopā	1 787	100,0	11 692	100,0

Saimniecību skaits, salīdzinot ar 2021. gadu, ir samazinājies par 34 (1,9 %), bet kazu skaits ir palielinājies par 287 (2,5 %). Salīdzinot ar 2021. gadu ir strauji palielinājies kazu un saimniecību skaits grupā no 51-100. Saimniecību skaits ir pieaudzis par 5 un kazu skaits par 476.

23. attēls. Kazu skaita sadalījums pa šķirnēm 2022. gadā.

Ir 3 galvenās kazu šķirnes (skatīt 23. attēlu):

LVK(Latvijas vietējā kaza), ZK(zāne kaza), XX (Krustojumi), kas sastāda 11022 (94,0 %) no kopējā kazu skaita.

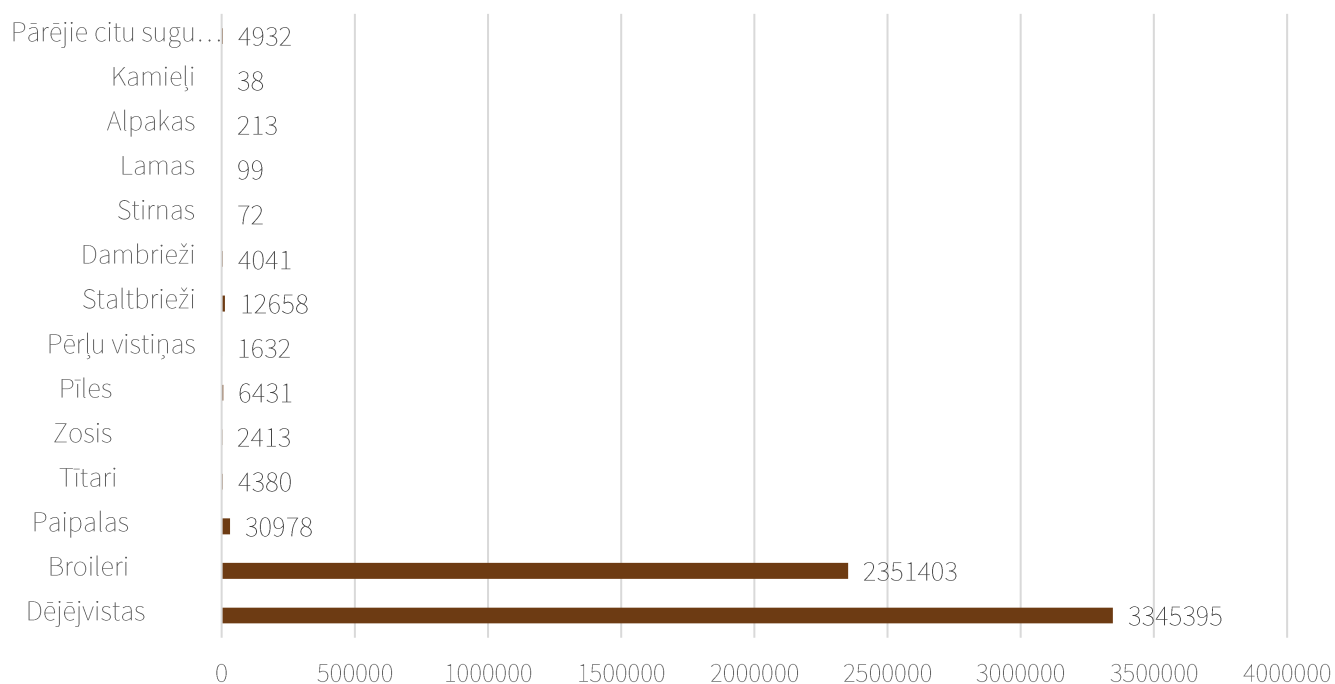
Zirgu sadalījums pa saimniecībām 2022. gadā.

Zirgu skaits saimniecībā	01.01.2023			
	Saimniecības ar attiecīgo zirgu skaitu		Zirgu skaits	
	Skaitis	%	Skaitis	%
1-2	2 215	75,6	2 738	31,3
3-4	329	11,2	1 134	13,0
5-10	235	8,0	1 596	18,3
11-20	111	3,8	1 571	18,0
21-50	32	1,1	1 016	11,6
51-100	8	0,3	557	6,4
>100	1	0,0	132	1,5
Kopā	2 931	100,0	8 744	100,0

Saimniecību skaits, salīdzinot ar 2021. gadu, ir samazinājies par 33 (1,1 %), bet zirgu skaits ir palielinājies par 285 (3,3 %).

Visvairāk audzētās zirgu šķirnes – LS (Latvijas siltasinis) – 4108, POK (Ponijs) – 643, LV(Latvijas vietējais) – 617, KP(Poļu koniks) – 564, - LSB(Latvijas siltasinis braucamais tips) – 480, kas kopā sastāda 6412 (73,3 %) no kopējā zirgu skaita.

Citu sugu dzīvnieku sadalījums pa sugām 2022. gadā.

24. attēls. Citu sugu dzīvnieku skaita sadalījums 2022. gadā.

Citu sugu dzīvnieku skaitos, salīdzinot ar 2021. gadu, ir samazinājums. Vislielākais samazinājums novērojams paipalu skaitā – 85 349 (73,4 %) (skatīt 24. attēlu).

Kažokzvēru sadalījums pa sugām 2022. gadā.

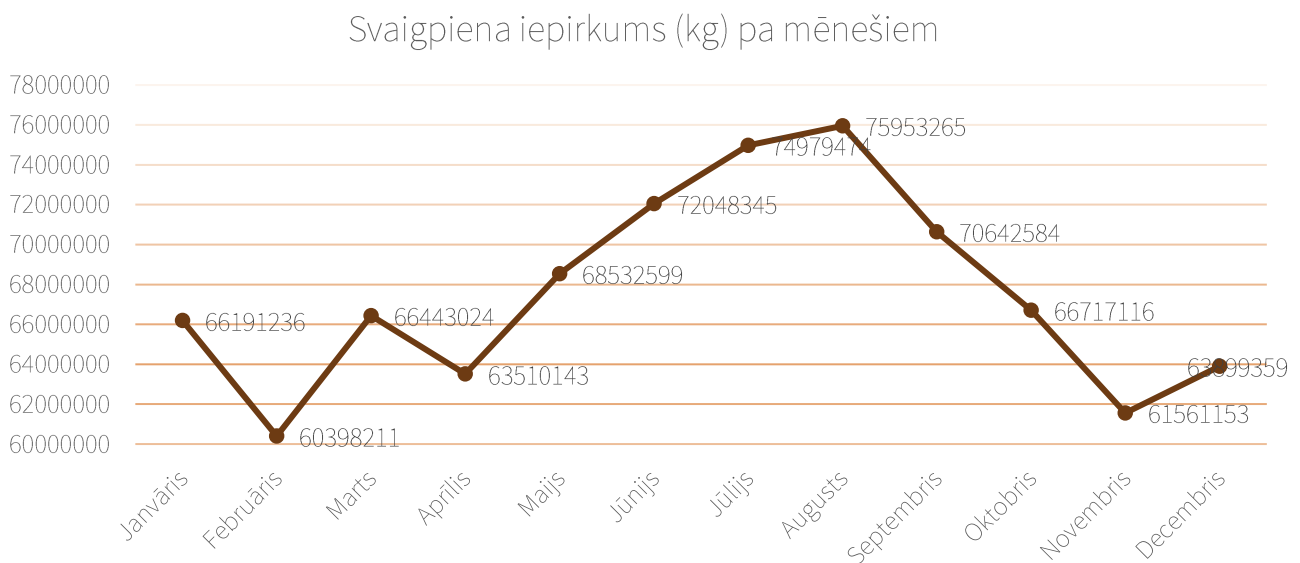
Kažokzvēri	01.01.2023	
	Dzīvnieku skaits	Saimniecību skaits
Truši	46799	778
Nutrijas	166	17
Ūdeles	59213	5
Lapsas	3	3
Šinšillas	1627	8

Salīdzinot ar 2021. gadu, ir pieaudzis trušu skaits par 13753 (29,4 %). Redzams, ka ūdeļu turēšanas kažokādām lēnām likvidējas, jo to skaits, salīdzinot ar 2021. gadu, ir samazinājies pa 108 758 (64,8 %).

4.5. Svaigpiena iepirkums un kvalitātes rādītāji datu bāzē 2022. gadā.

Svaigpiena iepirkums (skatīt 25. attēlu) 2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, ir samazinājies par nelielu apjomu, bioloģiskā svaigpiena iepirkums ir tajās pašās robežās kāds bija 2021.gadā. Par 7% ,attiecībā pret 2021.gadu, ir samazinājies ganāmpulku skaits, kas realizē pienu pārstrādei un par 3% procentiem ir samazinājies slaucamo govju skaits. Gada pēdējos mēnešos strauji pieauga piena iepirkuma cena, kas līdzinājās vidējai Eiropas piena iepirkuma cenai. Tas deva pozitīvu ietekmi piena nozares turpmākai attīstībai, netika samazināts kopējais ražošanas apjoms un realizācija pārstrādei. Liels apjoms svaigpiena tika realizēts eksportā uz Lietuvu, kas ir galvenais Latvijas piena iepircējs.

2022. gadā tika ievākta informācija par 5333 piena ražotāju realizēto svaigpienu 66 piena pircējiem.

25. attēls. Svaigpiena iepirkums (kg) 2022. gadā.

Svaigpiena kvalitātes reģistra sistēmā tika reģistrēti 142245 tūkstoši piena paraugu, piena kvalitātes rādītāji 93% apmērā atbilda augstākajām kvalitātes prasībām.

5.

VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMAS

5. Vadības un darbības uzlabošanas sistēmas

Pakalpojumu sniegšanas un pakalpojumu pārvaldības jomā ir izvirzīts mērķis – nodrošināt iespēju zemkopības nozares klientiem centralizēti saņemt informāciju par pakalpojumiem, pieteikties pakalpojumu saņemšanai un saņemt pakalpojumus pašapkalpošanās režīmā.

Mērķa īstenošanas pamatā ir šādas pamatnostādnes:

- e-pakalpojumu attīstība;
- vienota metodoloģiska pieeja pakalpojumu definēšanai un procesu aprakstīšanai;
- e-pakalpojumu dzīves cikla pārvaldība;
- e-pakalpojumu pieejamības nodrošināšana portālā www.latvija.lv;

Datu centra sniegto pakalpojumu kvalitatīvie rādītāji:

- sniegtie pakalpojumi ir nodrošināti noteiktajos termiņos;
- ievērota personas datu aizsardzība;
- nodrošināta informācija Centrālajai Statistikas pārvaldei par dzīvnieku un piena reģistra datiem par katru ganāmpulka īpašnieku;
- elektroniskās sistēmas izveidošana informācijas ziņošanai par dzīvnieku liemeņu cenām un tirdzniecības apjomiem;
- nodrošināta informācija Eiropas Savienības un valsts atbalsta maksājumu saņemšanai Lauku atbalsta dienestam;
- nodrošināta informācija un pieeja datu bāzei Pārtikas un Veterinārajam dienestam;
- ir papildināta ģenētisko resursu saglabāšanas programma ar kazkopības datu bāzi un izstrādāta aitu pārraudzības programma;
- ciltsdarbā iesaistīto personu sertificēšana un to datu administrēšana;
- centra speciālisti piedalās daudzās Zemkopības ministrijas darba grupās par likumdošanas izstrādāšanu, sadarbības projektos;
- noorganizēti vairāki semināri šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām;
- attīstīta mājas lapas publiskā un autorizētā sadaļa, izveidojot iespēju apskatīt jaunas tabulas par dzīvnieku statistiku, ciltsdarbu, kautuvju elektroniskās informācijas ziņošanu;
- nodrošināta lopbarības ražotāju, bioloģisko saimniecību reģistra un piena kvalitātes rādītāju reģistra sistēmas administrēšana;
- nodrošināta Brīvprātīgi saistītā atbalsta saimniecību fiziskā kontrole par dzīvnieku reģistra noteikumu ievērošanu;

Risku pārvaldīšanai LDC ir izveidota un tiek pilnveidota visaptveroša risku vadības sistēma, lai identificētu, novērtētu un vadītu nozīmīgākos LDC darbību riskus un specifiskos riskus.

LDC iekšējās kontroles sistēma nodrošina funkciju izpildi atbilstoši LR un ES normatīvajos aktos noteiktajām iestādes prasībām, darbības pamatprincipiem un struktūrvienību kompetences un atbildības sadalījumam;

2022. gadā ir notikuši 4 iekšējie auditi.

6.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

6. Komunikācija ar sabiedrību

Īpaša uzmanība tika pievērsta lauksaimnieku informēšanai par pasākumiem, termiņiem, kas jāievēro dzīvnieku īpašniekiem, kā arī izmaiņām likumdošanā un valsts atbalsta saņemšanas nosacījumiem. Ņemot vērā situāciju par daudziem ierobežojumiem, ko noteica saistībā ar COVID-19 izplatības ierobežošanu, tika pārkārtoti darbi, lai nodrošinātu gan attālināto darba iespēju, gan izmantojot tehnoloģiju komunikācijas noorganizētas vairākas informatīvās sanāksmes par LDC darbību. Lauksaimnieki regulāri saņēma informāciju par pasākumiem caur mājas lapu un izplatot caur reģionu speciālistiem.

Datu centrā ik dienas darbojās “ telefona” līnija, pa kuru ir iespējams pasūtīt dzīvnieku identifikācijas līdzekļus un paziņot informāciju par pašpatēriņa cūku reģistru. Piezvanot uz Datu centru, jebkurš interesents var saņemt speciālistu atbildes uz jautājumiem, kas saistīti ar Datu centra pārzinātajām darbības jomām, ievērojot normatīvo aktu prasības par personas datu aizsardzību.

Turpinājās lauksaimnieku apmācības, izmantojot vebinārus, par e-pakalpojumu izmantošanu portālā Latvija.lv un elektroniskās ziņošanas informatīvās sistēmas izmantošanu informācijas ziņošanai par notikumiem ar dzīvniekiem.

Aktuāli temati tiek ievietoti mājas lapas sadaļā “Jaunumi” un “Jautājumi un atbildes”, kur ikvienam ir iespēja interaktīvi izteikt savas domas par sagatavotajiem dokumentu projektiem vai arī uzdot jautājumu Datu centra speciālistiem.

7.

LDC 2023.GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

7. LDC 2023.gadā plānotie pasākumi

Galvenie uzdevumi kā kompetentai iestādei:

- nodrošināt noteiktu funkciju un uzdevumu izpildi par dzīvnieku reģistru, piena un gaļas pārraudzību, ciltsdarbu un citiem jautājumiem;
- datu apmaiņa ar citām valsts informatīvām sistēmām;
- sankciju prasību ievērošana un uzraudzība;
- sadarbība ar Eiropas Komisiju (dzīvnieku un piena reģistri) un starptautiskajām organizācijām, kuras pārstāvji mēs esam.

ERAF projekta ieviešana (2. kārtā):

- pamatdarbības sistēmās koplietošanas risku analīze;
- mājas dzīvnieku nodokļu apmaksas kontrole;
- bioloģiskās lauksaimniecības informācijas sistēma - bioloģisko saimniecību sertifikātu datu bāzes izveidošana;
- papildinājumi pamatdarbības sistēmās bioloģisko saimniecību sertifikācijas un uzraudzības vajadzībām;
- atvērtie dati uz data.gov.lv (mājas dzīvnieku nodevu apmaksas kontroles dati, bioloģisko saimniecību sertifikācijas dati);

Darba projekti 2023.-2027. gadam:

- Elektroniskās sistēmas pilnveidošana informācijas ziņošanai par dzīvnieku reģistru;
- Jauno Eiropas Savienības prasību ieviešana zirgu reģistram;
- Jauno Eiropas Savienības prasību zootehniskās regulas ieviešanai;
- Ciltsdarba informatīvās sistēmas datu bāzes attīstība un jaunās piena pārraudzības sistēmu ieviešana;
- Jaunās Dzīvnieku veselības regulas prasību ieviešanas uzsākšana.

LDC ir izvirzīts kā datu centra pakalpojumu sniedzējs Valsts federētā mākoņa ietvaros – notiek konsultācijas ar VARAM par sadarbību un attīstību. LDC pakalpojumu attīstība plānota ar ERAF projekta ietvaros līdz 2026.gadam.